

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

"Службени лист АПВ" излази по потреби, на пет језика: српском, мађарском, словачком, румунском и русинском. - Рукописи се не враћају: - Огласи по тарифи.	Нови Сад 20. април 2007. Број 8	Годишња претплата 3.300 динара (аконтација). - Рок за рекламирање 15 дана. - Редакција и администрација: Нови Сад, Булевар ослобођења 81. YU ISSN 0353-8427 COBISS.SR-ID 17426178 email: sl.listapv@sezampro.yu
---	---------------------------------------	---

162.

На основу члана 24. став 4. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06) и члана 21. став 1. тачка 2. Статута Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 17/91),

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године, донела је

ОДЛУКУ О ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ "ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ"

Члан 1.

Приступа се изради Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" (у даљем тексту: Просторни план).

Члан 2.

Циљ доношења Просторног плана је утврђивање концепције планских решења, режима и услова коришћења, организације, уређења и заштите подручја Специјалног резервата природе "Горње Подунавље"; трајна заштита, унапређење, одрживо коришћење и управљање природним вредностима подручја; очување јединствености, изворности и аутентичности природних вредности; заштита и презентација природних и културно-историјских вредности; усмеравање дугорочног развоја подручја, туризма, водопривреде, пољопривреде и других активности комплементарних функцији презентације Специјалног резервата природе и изградње и уређења насеља, инфраструктурних система и објеката; обезбеђење просторних услова за функционалну интеграцију простора са окружењем.

Члан 3.

Подручје Просторног плана обухвата делове територија општина Сомбор и Апатин и то: на територији општине Сомбор целе катастарске општине Бачки брег и Колут и делове катастарских општина Бездан и Бачки Моноштор; на територији општине Апатин делове катастарских општина Купусина, Апатин и Сонта.

Члан 4.

Концепција Просторног плана биће заснована на студијској и планској документацији, резултатима досадашњих истраживања и постојећој урбанистичкој и развојној документацији.

Члан 5.

Наручилац Просторног плана је Покрајински секретаријат за архитектуру, урбанизам и градитељство, носилац активности је Републичка агенција за просторно планирање - Организациона јединица за територију Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду, а обрађивач Просторног плана је Јавно

предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање "Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад.

Члан 6.

Покрајински органи управе, посебне организације, јавна предузећа и установе надлежне за послове заштите животне средине, природе и споменика културе, саобраћаја и телекомуникација, пољопривреде и водопривреде, енергетике и др. доставиће у року од 30 дана од дана ступања на снагу Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" (у даљем тексту: Одлука) све расположиве податке, услове и документацију из делокруга свога рада носиоцу израде Просторног плана, без накнаде.

Члан 7.

Рок за израду Просторног плана је 15 месеци од дана ступања на снагу ове Одлуке.

Члан 8.

Средства за израду Просторног плана су планирана и реализована Одлуком о буџету за 2005. годину ("Сл. лист АПВ", број 32/04, 2/05-исп., 13/05 и 15/05-исп.), Одлуком о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2006. годину ("Службени лист Аутономне Покрајине Војводине", бр. 19/05, 7/06 и 14/06) и биће планирана у Одлuci о буџету за 2007. годину.

Члан 9.

Предлог Просторног плана биће изложен на јавни увид у трајању од 30 дана у згради Скупштине општине Сомбор и згради Скупштине општине Апатин.

Члан 10.

Саставни део ове Одлуке су Програм за израду Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" и Одлука о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" која је донета од стране Републичке агенције за просторно планирање - Организационе јединице за територију Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду бр. 350-57/2007-01 од 02. 02. 2007. године.

Члан 11.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 35-1/07
Нови Сад, 20. април 2007. године

Председник
Скупштине АП Војводине,
Бојан Костреш, с.р.

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ, НОВИ САД

E - 2213

**ПРОГРАМ ЗА ИЗРАДУ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ
ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ**

Одговорни планер

Директор

мр Оливера Добривојевић,
дипл.прос.план.

Перица Манојловић,
дипл.инж.саоб.

Нови Сад, децембар 2005. године

Наручилац активности:

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА АРХИТЕКТУРУ,
УРБАНИЗАМ И ГРАДИТЕЉСТВО**

Покрајински секретар

**Владимир Зеленовић,
дипл.инж.маш.**

Носилац активности:

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА ЗА ПРОСТОРНО
ПЛАНИРАЊЕ
ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА ЗА ТЕРИТОРИЈУ
АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ**

Обрађивач:

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ, НОВИ САД

E - 2213

Одговорни планер

Директор

мр Оливера Добривојевић,
дипл.прос.план.

Перица Манојловић,
дипл.инж.саоб.

УЧЕСНИЦИ У ИЗРАДИ ПРОГРАМА

СТРУЧНИ ТИМ ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ
ВОЈВОДИНЕ:

Одговорни планер:

mr Оливера Добривојевић,
дипл.прос.план.

Руководилац и организатор после:

mr Оливера Добривојевић,
дипл.прос.план.
Бранко Миловановић,
дипл.инж.мелио.

УЖЕ СТРУЧНИ ТИМ ПО ОБЛАСТИМА

Природа, природни ресурси:

Тамара Васиљевић Зеленовић,
дипл.биолог
Бранко Миловановић,
дипл.инж.мелио.
mr Оливера Добривојевић,
дипл.прос.план.
Милан Жижић,
дипл.инж.маш.

Шуме и шумарство:

Славица Пивнички,
дипл.инж.пејз.арх.

Пољопривреда:

Жељко Берић,
дипл.инж.мелио.

Туризам:

mr Оливера Добривојевић,
дипл.прос.план.
Гордана Стојаковић,
дипл.туризмолог

Становништво, привреда:

Љиљана Јовичић Малешевић,
дипл.екон..

Мрежа насеља, јавне службе:

mr Оливера Добривојевић,
дипл.прос.план.

Заштита природних добара:

Тамара Васиљевић Зеленовић,
дипл.биолог
Славица Пивнички,
дипл.инж.пејз.арх.

Заштита културних добара:

mr Оливера Добривојевић,
дипл.прос.план.

Заштита животне средине:

mr Љубица Протић Еремић,
дипл.инж.хорт.
Тамара Васиљевић Зеленовић,
дипл.биолог

Водни ресурси, водопривредна инфраструктура:

Бранко Миловановић,
дипл.инж.мелио.

Саобраћајна инфраструктура:

Бранислав Вукадиновић,
дипл.инж.саобр.

Зоран Кордић,
дипл.инж.саобр.

Електроенергетска и телекомуникациона инфраструктура:
Зорица Санадер,
дипл.инж.елек.

Енергетска инфраструктура:

Милан Жижић,
дипл.инж.маш.

Правни основ:

Теодора Томин Рутар,
дипл.правник

Геодетско-документациона и аналитичко-информационна основа:

Милко Бошњачић,
инж.геод.
Оливера Његомир,
дипл.мат.

**Графички прилози Радојка Мишић, арх. техничар
и техничка обрада:**

Дејан Илић,
арх. техничар
Драгана Матовић,
оператор
Душко Ђоковић,
копирант

КОНСУЛТАЦИЈЕ И САРАДЊА:

- ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ, РАДНА ЈЕДИНИЦА У НОВОМ САДУ
- ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ
- ЈП ЗА ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ, СОМБОР
- ЈП "ВОЈВОДИНА ШУМЕ", НОВИ САД, ШГ "СОМБОР"
- ЈП ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ, БЕОГРАД
- НИС НАФТАГАС, НОВИ САД
- ЈВП "ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ", НОВИ САД
- ВДП "ЗАПАДНА БАЧКА", СОМБОР
- РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА СРБИЈЕ, БЕОГРАД
- ЛОВАЧКО УДРУЖЕЊЕ "ЗАПАДНА БАЧКА", СОМБОР
- ЛОВАЧКИ САВЕЗ ВОЈВОДИНЕ, НОВИ САД
- ТЕЛЕКОМ СРБИЈЕ, ИЗВРШНА ЈЕДИНИЦА СОМБОР
- 063 МОБТЕЛ СРБИЈА, НОВИ БЕОГРАД
- ТЕЛЕКОМ СРБИЈА, ДИРЕКЦИЈА ЗА МОБИЛНЕ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ, СЕКТОР ЗА МРЕЖУ, БЕОГРАД
- РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ПУТЕВЕ, РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР "СЕВЕР", НОВИ САД
- ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ, ЕЛЕКТРОВОЈВОДИНА, ЕЛЕКТРОДИСТРИБИУЦИЈА "СОМБОР"
- ТЕЛЕКОМ СРБИЈА, ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ, ДИРЕКЦИЈА ЗА МРЕЖУ, СЕКТОР ЗА ЕОМ, БЕОГРАД
- ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ДУНАВ", АД БАЧКА ПАЛАНКА
- РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД, БЕОГРАД
- РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТОРОЛОШКИ ЗАВОД, БЕОГРАД
- ЕЛИЗАБЕТА СТАЈНИЋ ВОЈНИЋ ХАЈДУК
- ЗОРАН ЉУБЕНОВИЋ, дипл.инж.арх.
- ГОРДАНА СТОЈАНОВИЋ, дипл.туризмолог

САДРЖАЈ

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

1. ВРСТА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

2. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3. ОБУХВАТ ПЛАНА

4. ПРАВНИ ОСНОВ

5. ПРЕДМЕТ, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

5.1. ПРЕДМЕТ ПЛАНА

5.2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

6. ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ И ОГРАНИЧЕЊА КАРАКТЕРИСТИЧНИ ЗА ПЛАНСКО ПОДРУЧЈЕ

6.1. СТАНОВНИШТВО

6.2. ПРИВРЕДА

6.3. МРЕЖА НАСЕЉА

6.4. ИНФРАСТРУКТУРА

6.5. ШУМЕ, ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ И ЛОВНА ПОДРУЧЈА

6.6. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

6.7. ЗАШТИТА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

6.8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

7. ПОТЕНЦИЈАЛИ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА И ЕВЕНТУАЛНИ ПРИОРИТЕТИ РАЗВОЈА

7.1. ПРИРОДНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ

7.2. СТАНОВНИШТВО

7.3. МРЕЖА НАСЕЉА

7.4. ПРИВРЕДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

7.5. САОБРАЋАЈНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

7.6. ВОДОПРИВРЕДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

7.7. ЕНЕРГЕТСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ

7.8. ШУМЕ, ШУМСКА И ЛОВНА ПОДРУЧЈА

7.9. ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА И ПРОСТОРИ ЕВИДЕНТИРАНИ ЗА ЗАШТИТУ

7.10. ЗАШТИТА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

7.11. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

8. ПРЕГЛЕД И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И ПОДЛОГА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

9. САДРЖАЈ ОСНОВНИХ ФАЗА ИЗРАДЕ ПЛАНА

10. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

11. ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ОСНОВНИХ ФАЗА ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

12. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

СПИСАК ТАБЕЛА, ГРАФИКОНА И КАРАТА У ТЕКСТУ:

Табела 1: Обухват плана

Табела 2: Средњи месечни протицаји Дунава код Бездана од 1971. до 1990. год, (m^3/s)

Табела 3: Средње месечне и средња годишња температура ваздуха (0 $^\circ$ Ц) за метеоролошку станицу Сомбор (1971-1990)

Табела 4: Средње месечне и средња годишња релативна влажност ваздуха (%) за метеоролошку станицу Сомбор (1971-1990)

Табела 5: Средње месечне и годишња количина падавина (мм) за метеоролошку станицу Сомбор (1971-1990)

Табела 6: Честина ветрова и тишина према подацима са метеоролошке станице Сомбор (1971-1990)

Табела 7: Број насеља и број становника 2002. године на подручју Плана

Прилог 1: Графички приказ површина у обухвату Плана

Прилог 2: Крива трајања водостаја Дунава-профил Апатин

Прилог 3: Средњи месечни водостаји Дунава на водомерним станицама Бездан, Апатин и Богојево за период 1995-2003. год.

Прилог 4: Графички приказ климатских вредности на подручју СРП Горње Подунавље

Прилог 5: Специјални резерват природе Горње Подунавље (алтернативна решења снабдевања водом Војводине, 2005. Јарослав Черни,

ГРАФИЧКИ ДЕО:

1. Обухват Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље и основне информације о простору 1: 50 000

ПРИЛОГ ПРОГРАМА:

● Уредба

● Услови

● Мишљење Министарства спољних послова и Републичке агенције за просторно планирање у Београду

УВОД

Влада Републике Србије је Уредбом о заштити Специјалног резервата природе Горње Подунавље ("Службени гласник Републике Србије", бр. 45/2001) утврдила обавезу израде одговарајућег просторног плана.

На основу Годишњег програма пословања Јавног предузећа за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање "Завод за урбанизам Војводине" за 2005. годину за који је ИВ АПВ донело решење о давању сагласности бр. 023-0000-4/2005, ("Службени лист АПВ", бр. 5/2005), приступило се изради Програма за израду Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље (у даљем тексту: Програм).

Програм је урађен у складу са одредбама члана 25. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06) и члана 29. Правилника о садржини и изради планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 60/03).

Према одредбама члана 25. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06) Одлука о изради планског документа припрема се на основу Програма за израду планског документа који је саставни део Одлуке.

На основу Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/2004) стратешка процена се врши и за планове, програме и основе у области просторног планирања. Одлуку о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана или програма. С обзиром да је предмет овог планског документа специфичан простор, односно Специјални резерват природе Горње Подунавље, предлаже се израда стратешке процене утицаја на животну средину.

Основни циљ изrade Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Горње Подунавље је стварање планског основа за организовани просторни развој, заштиту и уређење овог подручја.

За изналажење оптималних планских решења коришћена је и релевантна информациона, студијска и техничка документација, као и планска, урбанистичка и друга документација из ове области.

Елаборат Програма презентиран је у виду целовитог текста са графичким приказом обухвата Плана (Р 1: 50 000), 5 прилога и 7 табела.

1. ВРСТА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Врсте планских докумената дефинисане су чланом 16. Закона о планирању и изради који у ставу 1. тачка 3. прописује израду планског документа под називом **Просторни план подручја посебне намене**.

Чланом 19. наведеног закона утврђују се подручја за која се доноси ова врста планског документа.

Правилником о садржини и изради планских докумената, у члану 19. став 1. тачка 1. утврђено је да просторни план подручја посебне намене обухвата **проглашено** или предложено подручје природног добра.

У складу са наведеним одредбама потребно је урадити Просторни план са следећим називом: **Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе Горње Подунавље**.

Карактер и садржај планског документа утврђени су Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини и изради планских докумената.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Основни разлог за израду Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље налази се у потреби стварања услова за реализацију националних, републичких, покрајинских и локалних интереса на подручјите, унапређења и развоја подручја Специјалног резервата природе, као и у потреби стварања услова за даљи развој обухваћеног подручја на принципима одрживог развоја.

Овај документ такође треба да пружи основ за реализацију европских иницијатива, различитих конвенција (које је потписала наша земља а које се односе на режим пловидбе, заштите приобаља, квалитет воде Дунава), стратегије просторног развоја и на њима заснованих развојних програма и пројеката (PHARE, ISPA, SAPARD, INTEREG III, CADSES, DONAU-HANSE - пројекат који укључује мрежу градова који се налазе на реци Дунав, у оквиру кога је планирана и бициклистичка стаза која пролази и кроз нашу земљу а тиме кроз простор обухваћен овим планом), као и за прекограницну и регионалну сарадњу.

3. ОБУХВАТ ПЛАНА

Чланом 19. став 2. Правилника о садржини и изради планских докумената утврђено је да се границе планског подручја (за просторне планове подручја посебне намене) одређују границама општина или катастарских општина.

Овим Програмом дате су прелиминарне границе обухвата Плана, који захвата делове општина Сомбор (КО Бачки Брег, КО Колут, део КО Бездан и део КО Бачки Монштор) и Апатин (део КО Купусина, део КО Апатин и део КО Сонта), који чине: на северу државна граница Србије и Црне Горе са Републиком Мађарском, са источне стране, спољне границе (источне) катастарских општина Бачки Брег, Колут, Бездан и Бачки Монштор, у општини Сомбор, као и спољне границе (источне) катастарских општина Купусина, Апатин и Сонта, у општини Апатин. Јужну и западну границу обухвата Плана чини регулациони линија пловног пута Дунав. Површине за које РГЗ не води евиденцију, не могу се дефинисати, а обухват пла на подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије.

Овако обухваћен простор покрива територију од 573,48 km², која је подељена на следеће површине:

Табела бр. 1 - Обухват Плана 1

Ред. број	Кат. општина	Катастарска општина			Број насеља		Број становника	
		Општина	П у км ²	П у обухв.*	%	Укупно	У обухвату	Укупно
1.	Бачки Брег		32,90	32,90	100,00		1	1388
2.	Колут		43,35	43,35	100,00		1	1710
3.	Бездан		80,43	79,26	98,78		1	5263
4.	Бачки Монштор		85,28	77,97	91,43		1	3920
A	Сомбор		1177,84	233,48	19,82	16	4	12281
5.	Купусина		34,49	34,49	100,00		1	2356
6.	Апатин		112,78	110,13	97,65		1	19320
7.	Сонта		124,48	121,90	97,93		1	4992
B	Апатин		349,51	266,52	76,26	5	3	26668
	A+B		1527,35	500,00	32,74	21	7	38949
								29,94

Територије које административно не припадају општинама Сомбор и Апатин

1	I	...	26,14	...	-	-		
2	II	...	18,80	...	-	-		
3	III	...	17,93	...	-	-		
4	IV	...	8,59	...	-	-		
5	V	...	2,02	...	-	-		
Ц		...	73,48	...	-	-		
	A+B+Ц	...	573,48	...	21	7	38949 1)	29,94

- * Површине добијене планиметрисањем
- 1) Број становника
  - Општина Сомбор - 97 263
  - + 130 076
  - Општина Апатин - 32 813

У оквиру овако обухваћене територије налази се СРП Горње Подунавље, чија је површина утврђена Уредбом о заштити Специјалног резервата природе Горње Подунавље ("Службени гласник Републике Србије", бр. 45/01) и износи 196489 ха или 34,26% укупно обухваћеног простора.

4. ПРАВНИ ОСНОВ

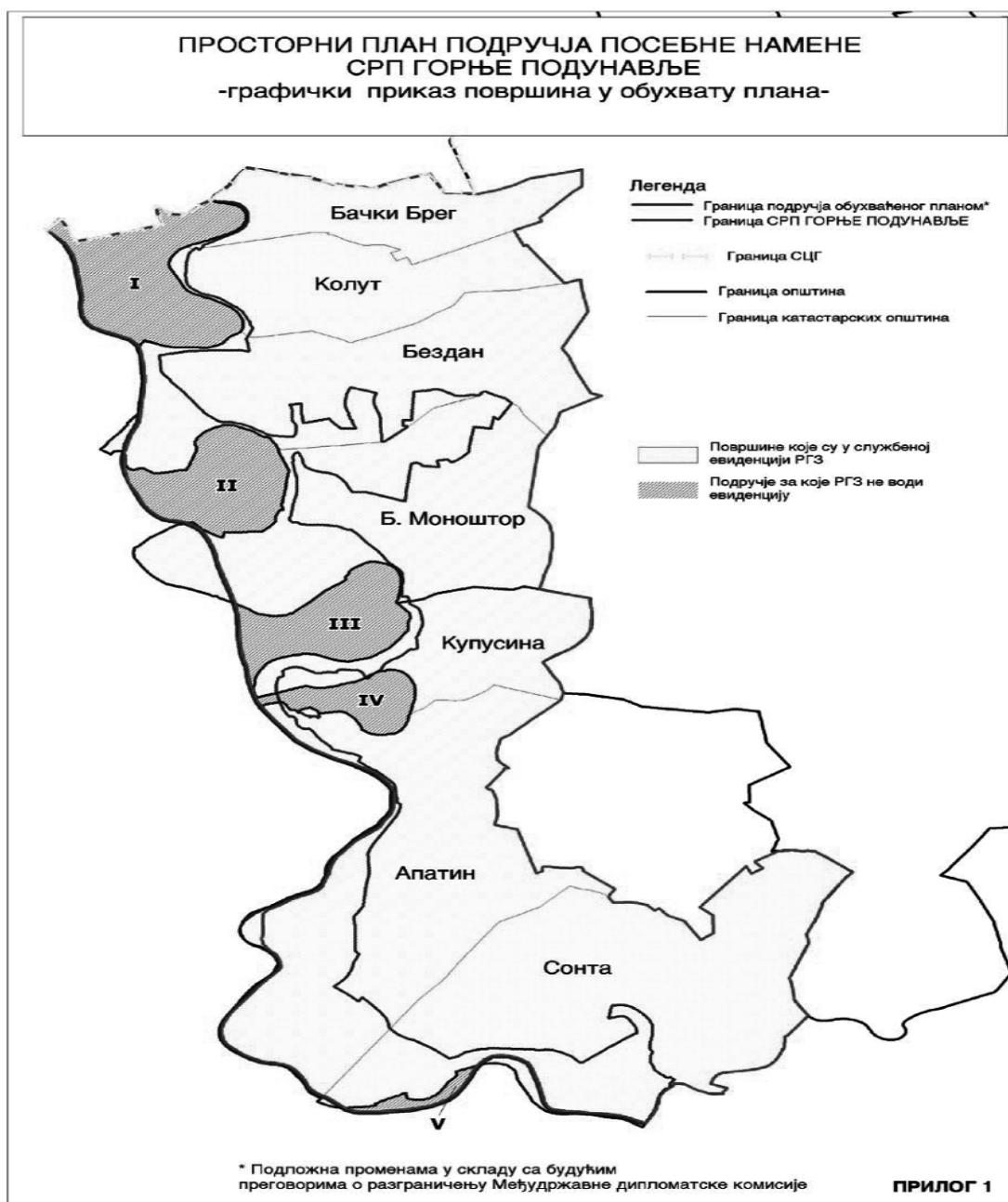
Правни основ за израду Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље садржан је у одредбама:

- члана 19. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 47/03 и 34/06), којим се прописује да се просторни план подручја посебне намене доноси и за подручје које, због својих карактеристика, има посебну намену која захтева посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора,

- Правилника о садржини и изради планских докумената ("Службени гласник Републике Србије", бр. 60/03),
- Закона о Просторном плану Републике Србије ("Службени гласник Републике Србије", бр. 13/96).
- члана 12. Уредбе о заштити Специјалног резервата природе Горње Подунавље ("Службени гласник Републике Србије" бр. 45/01) којом је утврђено да ће се ово подручје донети одговарајући просторни план у складу са законом,
- Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/04),
- Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије", бр. 66/91, 67/93, 48/94, 44/95, 53/95 и 135/04),
- Уредбе о заштити природних реткости ("Службени гласник Републике Србије", бр. 3/93 и 50/93),
- Закона о културним добрима ("Службени гласник Републике Србије", бр. 71/94).

Просторни план такође мора бити усаглашен и са одредбама других закона и подзаконских аката којима се на одређени начин (посредно или непосредно) регулишу различите активности у простору.

¹ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

5. ПРЕДМЕТ, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

5.1. ПРЕДМЕТ ПЛАНА

Предмет Просторног плана подручја посебне намене Горње Подунавље је заштита, развој, организација и уређење природне, привредне, насеобинске, културолошке и туристичке целине.

Уредбом о заштити Специјалног резервата природе Горње Подунавље ("Службени гласник РС", број 45/2001) део долинске равни и водотока Дунава на територији Републике Србије од државне границе са Републиком Мађарском до Богојева, ставља се под заштиту и сврстава у заштићена природна добра од изузетног значаја, односно I категорије.

Специјални резерват природе Горње Подунавље ставља се под заштиту као подручје са посебно израженим одликама рељефа и хидрографским појавама и објектима инундационо-алувијалног речног појаса очуваним и бујним изворним биљним заједницама ритова, које карактерише разноврсност и богатство флоре ретких и проређених врста биљака, богатство фауне, нарочито крупних сисара, риба и птица мочварница, присуство ретких и проређених животињских врста и особита лепота пејзажа.

Уредбом је дефинисана граница Специјалног резервата природе, и укупна површина Резервата која износи 19.648 ha.

На подручју Специјалног резервата природе Горње Подунавље установљена су три режима заштите:

- режим заштите I степена обухвата површину од 261,62 ha,
- режим заштите II степена обухвата површину од 4.834,81 ha,
- режим заштите III степена обухвата површину од 14.542,57 ha.

Планом је обухваћено шире подручје односно катастарске општине које делом улазе у подручје Специјалног резервата природе, тако да укупна површина обухваћена Планом² износи 573,48 km².

Планом ће се регулисати коришћење природних ресурса у складу са прописаним режимима заштите.

5.2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

СТАНОВНИШТВО

У области демографског развоја основни циљ је успоравање негативних тенденција у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације.

ПРИВРЕДА

Циљ израде Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље у области привреде је утврђивање стратегије развоја подручја компатibilne са основним циљевима заштите, развоја и унапређења, природног комплекса и створених вредности и контроле утицаја привредних активности на животну средину.

Циљеви израде Плана различито су постављени у зависности од зоне заштите. Према Уредби о заштити Специјалног резервата природе Горње Подунавље у све три зоне заштите забрањена је експлоатација минералних сировина и градња индустријских и других објеката и обављање радова којима се нарушавају морфолошке и хидролошке карактеристике терена, уништавају биљни и животињски свет или се на било који други начин нарушава интегритет простора.

У области пољопривреде најзначајнији задатак је омогућити остварење одрживог развоја пољопривредне производње у оквиру специјалног резервата природе Горње Подунавље.

Подручје обухвата плана³ може се поделити на две целине: сам специјални резерват природе Горње Подунавље и остала територија обухвата Плана.

² Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

³ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

⁴ Одрживи и одговорни развој туризма у XXI веку, Агенда 21 за туристичку привреду, Општи етички кодекс у туризму, Београд 2000.

Режими коришћења пољопривредног земљишта различити су у зависности од зона заштите на ком се налазе.

Заступљеност пољопривредних површина у самом резервату је врло мала и претежно су на земљишту у Резервату заступљене шумске заједнице, док је пољопривредна производња организована у непосредном окружењу резервата. Укупна површина пољопривредног земљишта износи 7% територије СРП.

У I зони заштите није дозвољен ни један вид пољопривредне производње.

На подручју II и III зоне заштите дозвољена је пољопривредна производња уз поштовање ограничења која се односе на очување површина и плодности пољопривредног земљишта уз потпуну коришћење компаративних погодности за економски рационалну производњу здраве хране.

У III зони заштите могуће је развијати традиционалне начине коришћења пољопривредног земљишта уз производњу са редукованом применом хемијских средстава и минералних ћубрива, даљи развој сточарства с коришћењем ливада и паšњака у складу са њиховим биолошким капацитетима. Могућ је развој пчеларства на целокупном простору обухвата плана.

На пољопривредном земљишту обухваћеном овим Планом које се налази ван границе резервата, нема ограничења у организацији пољопривредне производње усклађене са применама позитивних законских прописа.

Последњих деценија 20. века **туризам** је постао светски процес који утиче на економију, екологију или на социјалном и културном плану. Схватајући значај туризма, или опасности које неконтролисани процеси могу имати на глобалном плану, Светска туристичка организација (WTO) уз подршку Програма за заштиту природне средине Организације једињених нација (UNEP), Светског савета за путовање и туризам уз друге заинтересоване организације дала је допринос решавању проблема у области одговорног и одрживог развоја туризма, пре свега у односу на заштиту и развој природне и културне баштине.

Светска туристичка организација је 1988. године дефинисала одрживи туризам као: "водећи фактор у управљању свим ресурсима на начин да се економске, естетске и друштвене потребе могу задовољити а да се при том одржи културне вредности, витални еколошки процеси, биолошка разноврсност и систем за одржање живог света."⁴ Принципи одрживог развоја туризма односно се како на "туристичке активности и пројекте /конвенционалне и алтернативне/, тако и на туристичку привреду и све остале укључене у туризам"⁵.

Сваки одрживи план развоја туризма полази од реалних потенцијала у које спадају: степен очуваности природних и културних вредности и вредности локалне заједнице, садржајност простора, туристичке вредности неке дестинације или регије, приступачност дестинације у односу на туристички емитивна подручја, оцена изграђености дестинације у погледу туристичке и друге - пратеће инфраструктуре, укљученост у постојеће туристичке токове... Циљ је да се у оквиру потенцијала планирају садржаји и активности како би се повећао туристички промет планског подручја, повећали приходи од туризма, повећао проценат становништва који остварује приход од туризма. Све ово се мора постићи кроз планиран и контролисан развој туризма који неће угрозити природну и културну баштину подручја. WTO и UNEP су поставили циљеве за развој и управљање одрживим туризмом: "економска оправданост, развој локалне заједнице, повећање запослености становништва у локалној заједници и побољшање квалитета послова, широко дистрибуирана економска и социјална добит, сигурност, задовољење потреба туриста, осигурање да контрола развоја и планирања буде у рукама локалне заједнице, побољшање услова живота становника локалне заједнице, очување богатства културне баштине, очување просторних вредности, очување биолошког диверситета, заштита и очување природних целина, станица, биљног и животињског света, смањење употребе енергетских потенцијала који се не могу регенерирати, смањење загађења ваздуха, воде, земљишта и решавање проблема око смећа које производе туристичка предузећа и туристи"⁶.

⁵ Исто.

⁶ Dr Richard Denman, The Tourism Company UK, WTO expert, *Policies and tool for sustainable tourism and their application to transitional economies*, Papers from the WTO European Meeting: Tourism A toll for sustainable development in transitional economies, Belgrade 20/21-June 2005.

⁷ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

Један од основних предуслова одрживог развоја туризма у заштићеним подручјима је едукација свих учесника у туризму: туристичких радника, локалног становништва, туриста и других осталих укључених у туристичке и пратеће активности.

Просторни план подручја посебне намене СРП Горње Подунавље у погледу развоја туризма мора да:

- допринесе очувању и заштити екосистема Специјалног резервата природе Горње Подунавље;

- допринесе развоју локалне заједнице и региона на премисама одрживог развоја и на заштити природне и културне баштине;

- омогући да локална заједница има одлучујућу улогу у развоју туризма /добрит, запошљавање, едукација/.

У односу на претходно утврђене циљеве Просторни план подручја посебне намене СРП Горње Подунавље мора, кроз детектовање економских, социјалних, културних и еколошких утицаја које туризам има на посматрано подручје, да одреди:

- приоритетне облике и обим туристичких активности и подручја на којима ће се спроводити;

- идентификује достижне и реалне циљеве развоја туризма на подручју обухваћеном Планом са временским ограничењима и носиоцима активности;

- узме у обзир развојне планове туризма за читав регион /Војводина, Србија, Подунавље/, са циљем да се поспеши туристички развој самостално и у оквиру региона кроз туристичке производе и заједничку маркетингшку презентацију;

- узме у обзир међународно постављене стандарде, препоруке WTO UNEP, Euro Gites... који се односе на политику, циљеве и средства код планирања одговорног и одрживог развоја туризма;

- предложи програмска усмерења за постављање одрживих стратегија туристичког развоја која ће довести до идентификације и коришћења потенцијала Специјалног резервата природе Горње Подунавље као препознатљивог подручја у оквиру читавог Подунавског региона.

МРЕЖА НАСЕЉА

На подручју обухваћеном планом⁷ развила су се насеља Бачки Брег, Колут, Бездан, Бачки Монаштор, Купусина, Апатин и Сонта.

Сем ових насеља, планом ће бити третирана и насеља која се налазе у контрактивној зони у ширем појасу СРП Горње Подунавље, на чији развој би могао да утиче резерват и обрнуто њихов утицај на коришћење, уређење и заштиту СРП Горње Подунавље (насеља Гаково, Сомбор, Пригревица, Свилојево, Богојево).

Највећи део насеља у ужем и ширем појасу СРП Горње Подунавље су насеља на нивоу месне заједнице чија је основна функција, у погледу становића, задржавање што већ броја становника тамо где већ сада живе и станују. Сем становића, у оквиру ових насеља становници треба да задовоље свакодневне потребе из области снабдевања, услуга и социјалних активности (васпитање и образовање, здравство, култура и др.) и делом рада, односно запослења, док су за остало упућени на општинске центре.

Изузетак чини насеље Апатин, јер је то центар истоимене општине, као и Сомбор који се налази у ширем појасу СРП Горње Подунавље.

Основни циљеви и смернице за будући развој насеља на подручју обухваћеном Планом⁸ су:

- подстицање даљег развоја постојећих насеља, уз усмеравање промена у структури делатности, са циљем да се остваре што повољнији односи између привредних и непривредних делатности;

- смањење разлика у нивоима социо-економске развијености и насељености појединачних делова подручја;

- подстицање развоја сеоског туризма и развоја терцијарних делатности, посебно у области снабдевања и пружања услуга за задовољавање разноврсних потреба становништва и посетилаца (туриста);

- развијање социјалних активности и услуга за потребе сопственог становништва и за могућност опслуживања повремених корисника;

⁷ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

⁸ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

- побољшање комуналне опремљености, чији се недостатак отежда у недовољно изграђеној саобраћајној мрежи;

- остваривање циљева даљег развоја и организације мреже насеља условљено је правцима развоја и размештаја најзначајнијих привредних и друштвених делатности у ширем окружењу.

ИНФРАСТРУКТУРА

Саобраћајна инфраструктура

Основни циљеви дугорочног развоја саобраћајне инфраструктуре на простору обухваћеном Планом⁹ су:

- обезбеђење интеграције овог простора у трансевропску и регионалну саобраћајну мрежу према одредницама Просторног Плана Републике Србије (ППРС);

- постизање рационалне организације простора и усклађивање нивоа коришћења са могућностима и ограничењима у распологању природним и створеним вредностима уз омогућавање доступности како би се те природне вредности приближиле што већем броју организованих посетилаца;

- дефинисање просторних услова развоја саобраћајне инфраструктуре са минимизацијом утицаја на биодиверзитет и животну средину.

Посебни циљеви развоја саобраћајне инфраструктуре су:

- саобраћајну функцију у оквиру Просторног плана посебне намене СРП Горње Подунавље подредити заштити посебно вредних, угрожених и деградираних подручја;

- формирати саобраћајно повезан систем ради координираног интегралног управљања развојем овог подручја, а нарочито у домену заштите природе и заштите животне средине;

- саобраћајну функцију простора учинити таквом да се оствари заштита станишта биљне заједнице и осталих екосистема чак и у условима акцијентних ситуација.

Остали циљеви су:

- саобраћајну инфраструктуру изградити на више хијерархијских нивоа тако да се обезбеди елементарна заштита угрожених екосистема;

- успоставити доступност до утврђених локалитета (тзв "мека кретања" - безмоторна кретања) ради приближавања ових локалитета већем броју посетилаца;

- успостављање нових капацитета бициклестичких стаза (DONAUHANSE) и пешачких стаза како би се лепоте пејзажа и амбијента приближиле што већем броју корисника.

Водопривредна инфраструктура

Циљеви дугорочног развоја водопривреде су следећи:

- захватање подземне воде за потребе регионалног снабдевања;

- рационално коришћење вода, а нарочито вода за пиће;

- приоритет у коришћењу воде има планска рационализација потрошње и вишекратно коришћење воде у технолошким процесима;

- побољшање снабдевања водом свих корисника;

- изградња система за одвођење отпадних вода;

- пречишћавање отпадних вода;

- осигурање повољног режима коришћења и заштите подземних вода;

- усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама;

- заштита квалитета подземних и површинских вода;

- заштита насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода.

Енергетска инфраструктура

У области енергетике утврђују се следећи циљеви:

- гасификација свих насеља у сврху задовољавања потреба широке потрошње;

- рационално коришћење и штедња необновљивих ресурса, штедња произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедњи енергије и заштите животне средине;

¹⁰ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

- смањење конфликата између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништво, земљиште итд.) и предузимање одговарајућих мера за санирање негативних последица (програми рекултивације/ревитализације, отклањање штета итд.),
- коришћење алтернативних облика енергије.

Електроенергетска инфраструктура

У области електроенергетске инфраструктуре постављени су следећи циљеви:

- обезбедити квалитетну и сигурну испоруку електричне енергије диктирану потрошњом у наредном периоду за све потрошаче на подручју,
- у потпуности ревитализовати преносну мрежу,
- обезбедити коридоре за нову преносну мрежу,
- обезбедити довољно капацитета ТС 110/20кВ,
- у насељима, туристичким и рекреационим пунктовима изградити квалитетну спољну расвету по захтевима JCO,
- изградња електроенергетске мреже у зонама са прописаним режимима заштите, мора бити прилагођена и диктирана истим.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура

У области телекомуникационог и РТВ система неопходно је:

- обезбедити потребан број телефонских приклучака за све кориснике,
- обезбедити мрежу високог квалитета, поузданости и расположивости изградњом јединствене транспортне мреже,
- изградити међумесни телекомуникациони систем ПТТ, за осигурање квалитета међумесних веза довољног капацитета,
- положити оптичке каблове уз све важније путне правце и омогућити савремен систем преноса до свих корисника,
- заменити дотрајалу опрему и модернизовати мрежу, да би се обезбедило поузданје и квалитетније функционисање телекомуникационог система ПТТ и услови за увођење савремених услуга,
- увести нове телекомуникационе услуге увођењем оптичких каблова у месне мреже,
- вести мобилне услуге засноване на радио преносу,
- изградити модерне приступне кабловске мреже, за обезбеђење широкопојасних сервиса,
- развој јавних, комерцијалних и локалних радио и ТВ програма, уз константно праћење и укључивање нових технологија у складу са светским трендовима,
- осигурање коридора за телекомуникационе каблове дуж свих нових и постојећих путева, а посебно дуж магистралне мреже,
- осигурање коридора за РР везе,
- изградња микроталасних система за дистрибуцију радио и телевизијских програма у сеоским и мањим градским срединама изолованим острвима КДС.

ШУМЕ, ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ И ЛОВ

Предмет изrade овог Плана је део простора Севернобачког шумског подручја на коме се налазе шуме, шумско земљиште и ловна дивљач, у оквиру СРП Горње Подунавље као и површине под шумама и ловна дивљач ван Резервата.

Циљеви у области шумарства и ловне фауне у границама резервата су:

- заштита и обнова шума, посебно мешовитих аутохтоних,
- усклађивање дозвољених видова коришћења природних ресурса (шуме, ловна фауна), са потребама заштите и очувања
- природног добра уз поштовање принципа одрживог развоја,
- очување садашњег односа површина под шумама и чистинама,
- замена површина под шумским културама аутохтоним врстама,
- побољшање станишних услова шума кроз побољшање хидролошких услова у брањеном делу,
- заштита, гађење, лов и одржавање ловишта на принципу трајности газдовања ловним ресурсом и заштита ретких и угрожених врста.

Циљеви у области шумарства и ловне фауне ван граница резервата су:

- повећавање површина под шумама,
- унапређивање стања постојећих шума,
- повећање површина под ваншумским зеленилом и
- унапређење услова за развој ловне фауне и заштита ретких и угрожених врста.

ЗАШТИТА ПРИРОДЕ

Предмет изrade овог Плана је простор СРП Горње Подунавље кога чини компактан ритски комплекс који се простира уз леву обалу Дунава и у коме доминирају шумске површине, као и простор који припада деловима општина Сомбор и Апатин, а налази се у обухвату Плана.

На подручју СРП Горње Подунавље као природном добру I категорије од изузетног значаја, установљени су режими I, II и III степена заштите у складу са важећом уредбом.

Циљеви у области заштите природе у границама резервата су :

- заштита специфичних и посебних типова акватичне, мочварно-барске, ливадске вегетације, вегетације аутохтоних шума и популације ретких и угрожених врста флоре и фауне,
- активна заштита екосистема, санација и ревитализација вредних станишта и реинтродукција ретких или угрожених врста, уз успостављање свеобухватног мониторинга,
- усклађивање дозвољених видова коришћења природних ресурса са потребама заштите и очувања природног добра уз поштовање принципа одрживог развоја,
- развој туристичко-рекреативних потенцијала, уз развој посебних видова туризма у складу са режимима заштите,
- очување Резервата и усклађеност свих нивоа његовог коришћења са прописаним режимима заштите у циљу уписа у националну мрежу Рамсарских подручја (мочварна и друга влажна подручја према Конвенцији о заштити мочварних подручја) и проглашења за Резерват биосфере (MaB-UNESCO) и
- сагледавање заштићених простора у плавном подручју Дунава, у циљу остваривања прекограницичне сарадње, повезивања и усклађивања активности у заштити природе.

Циљеви заштите природе ван простора резервата у прелиминарним границама обухвата Плана ¹⁰ су:

- заштита природних добара и
- заштита евидентираних локалитета за стављање под заштиту.

ЗАШТИТА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

Основни правци очувања и заштите културних добара на подручју обухваћеном Планом ¹¹ подразумевају валоризацију културних добара и потпуну заштиту културно историјских споменика.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљеви заштите животне средине на предметном простору су:

- коришћење природних ресурса мора бити усклађено са очувањем аутохтоности и амбијенталних одлика простора,
- успостављање адекватних режима подземних вода као и њихова заштита од негативних утицаја,
- заштита квалитета подземних и надземних вода,
- унапређење комуналне инфраструктуре у насељима,
- заштита насеља, индустриских комплекса и пољопривредних површина,
- заштита аутохтоних шумских комплекса од расцепавања и смањења,
- контролисано ширење плантажних засада топола,
- успостављање адекватног мониторинга квалитета водотока Дунава у циљу заштите, како воде као природног ресурса, тако и флоре и фауне у контактној зони,

¹¹ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

¹² Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

- санација и ревитализација орнитолошких локалитета, који су били под утицајем негативних фактора,
- заштита рибљег фонда,
- адекватно одлагање комуналног отпада у складу са Националном стратегијом управљања комуналним отпадом.

6. ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ И ОГРАНИЧЕЊА КАРАКТЕРИСТИЧНИ ЗА ПЛАНСКО ПОДРУЧЈЕ

6.1. СТАНОВНИШТВО

Неповољну демографску слику овог подручја карактерише пад укупног броја становника (сем у Апатину), висок морталитет, као последица велике просечне старости становништва (најчешће у сеоским насељима), процес уситњавања домаћинстава а све то доводи до одређених проблема и ограничења за даљи развој планског подручја.

Основне карактеристике становништва су такве да неће обезбедити побољшање демографске ситуације ни у наредном периоду, осим у Апатину, општинском центру.

6.2. ПРИВРЕДА

Проблеми и ограничења у области привреде огледају се пре свега у недовољној искоришћености постојећих капацитета, паду производње, незапослености, престанку рада неких предузећа, незавршеном процесу приватизације у појединим предузећима, стагнацији мале привреде и услужног занатства, недостатку савремених трговинских капацитета, лошој опремљености угоститељских објеката као и недостатку смештајних капацитета.

Пољопривреда

Планско подручје распоређује се на територији катастарских општина које у укупним површинама имају значајне пољопривредне површине :

- Бачки Брег - 2578 ха или 78,36 % земљишта
- Колут - 3480 ха или 80,26 % од укупне површине КО
- Бездан - 5608 ха или 69,72 %
- Бачки Моноштор - 4476 ха или 52,48 %
- Купусина - 2718 ха или 78,81 %
- Апатин - 6230 ха или 55,24 %
- Сонта - 9254 ха или 74,34 %

Најзначајнија грана пољопривредне производње је ратарство. Услови за ратарску производњу су веома добри с аспекта природних услова, а најзаступљеније ратарске културе су кукуруз, пшеница, соја, сунцокрет, итд.

С обзиром на природне услове и традицију у гајењу поврћа и воћа ове гране пољопривредне производње нису доволно развијене и постоје реалне могућности за њихов даљи развој.

Сточарску производњу, као и у другим деловима Војводине, карактерише недовољно искоришћење потенцијала који пружају природни услови.

Укупно стање пољопривредне производње на посматраном подручју, а ван границе резервата пружа могућност за развој свих грана пољопривреде.

Туризам

Проблеми и ограничења у овој области везани су за:

- непостојање стратегија развоја туризма на националном, регионалном и локалном нивоу које су рађене на бази потенцијала, циљних тржишта, очувања природне и културне баштине и у односу на за то одређене фондove и одговарајућу законску регулативу,
- привреда је у транзицији па се многи субјекти од значаја за туристички развој налазе, или ће се наћи у поступку власничке трансформације,
- нема битних улагања у туристички сектор, нема пореских олакшица што са неодговарајућом законском регулативом чини неповољни оквир за развој туристичког сектора,
- изостанак информација о актуелним пројектима на интернационалном и националном нивоу везаним за Подунавље /бискипистичке стазе, развој сеоског туризма.../,
- недефинисани туристички производ подручја који сам по себи не може чинити заокружену понуду већ се мора осланјати на туристичку понуду суседних - туристички развијених рејона /Копачки рит, суботичко, новосадско подручје/,

- недостатак смештајних капацитета (Бачки Моноштор, Купусина и Сонта а затим Колут, Бездан, Бачки Брег.../>,
- непостојање програма (понуде) презентације природне и културне баштине осим оне везане за ловни туризам,
- недефинисани туристички садржаји, непостојање водичке службе, пријемног информативног пункта,
- недовољно афирмисани едукативно-научно-истраживачки програми за младе, сем Еколошке учионице "Барачка",
- непостојање јаких локалних туристичких агената или организација заинтересованих за креирање туристичке понуде и улагање у маркетинг дестинације,
- недовољна саобраћајна повезаност туристичких локалитета,
- нема интересног повезивања туристичке привреде на локалном и регионалном плану /туристичка организација, удружење агенција и хотелијера, повезивање кроз јединствену понуду или туристичке производе/.

6.3. МРЕЖА НАСЕЉА

Валоризујући просторне карактеристике насеља на простору обухваћеном Планом¹², поред низа позитивних карактеристика, уочени су и следећи недостаци:

- просечна густина насељености износи $67,9 \text{ ст}/\text{km}^2$ на подручју обухваћеном Просторним планом, у односу на $94 \text{ ст}/\text{km}^2$ за подручје Војводине;
- ниска густина мреже насеља ($1,2 \text{ насеља } 100/\text{km}^2$ у односу на $2,2 \text{ насеља } 100/\text{km}^2$ на подручју Војводине);
- запосеђање нових простора, за израду "викенд" кућа у близини насеља, са нарушувањем природних и пејзажних вредности СРП Горње Подунавље. Истовремено, слаба динамика развоја и изградње насеља због недовољне економске моћи да своје територије изграде и уреде;
- недовољна саобраћајна повезаност насеља са ширим подручјем.

6.4. ИНФРАСТРУКТУРА

Саобраћајна инфраструктура

У области саобраћајне инфраструктуре јављају се следећи проблеми и ограничења који лимитирају развој простора Специјалног резервата природе Горње Подунавље:

- непостојање генералне стратегије развоја свих облика саобраћаја који имају утицаја на функционисање и афирмацију овог простора.
- непостојање система саобраћајне мреже чији сегменти опслужују овај простор, чиме се у знатној мери лимитирају могућност приступа локалитетима у СРП Горње Подунавље.
- неизграђеност и неразвијеност путне мреже у оквиру СРП Горње Подунавље значајно утиче на степен угрожености овог простора у акцијентним ситуацијама.
- непостојање утврђених путања немоторних кретања која неће нарушавати природне услове живота.

Водопривредна инфраструктура

Оценом створених услова на подручју Горњег Подунавља констатовано је да је досадашњи развој створио следеће проблеме у области водопривреде:

- смањена отворена површина воденог огледала;
- недовољна снабдевеност водом насеља, индустрије, пољопривредних структура;
- недовољна изграђеност и непостојање система одвођења отпадних вода као и третман отпадних вода (УПОВ);
- недовољна изграђеност мреже уличних отворених канала за прихват атмосферских вода
- незаштићеност водних ресурса од загађивања.

Енергетска инфраструктура

Подручје Горњег Подунавља је специфична природна средина која има велики значај у заштити животне средине Покрајине. Према њој се морамо трајно обазриво односити и користити је у сагласности са спроведеним режимом заштите и унапређења природне средине. Стога се на то мора обратити посебна пажња приликом проширења и изградње гасоводне мреже, експлоатације бушотина геотермалне воде, формира-

ња истражних бушотина, мора водити рачуна у фази планирања, а касније и изградњи поменуте термоенергетске инфраструктуре. То се односи на подручје ван границе резервата.

Главна ограничења коришћењу алтернативних енергетских извора леже у захтеву да енергија из ових извора буде конкурентна конвенционалној. Такође, разлог у застоју развоја алтернативних енергетских извора лежи у:

- недовољном програмском повезивању научно-истраживачких и производних организација,
- већим инвестиционим трошковима него за класичне системе и одсуством стимулативних мера финансијско-кредитне и пореске политике за њихово коришћење.

Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача на простору обухваћеном планом обезбеђено је из трафостаница TS 110/20 kV "Апатин", инсталисане снаге 2x31kVA, TS 110/20 kV "Сомбор1", инсталисане снаге 2x31kVA и TS 110/20 kV "Сомбор2", инсталисане снаге 2x31kVA. Све три трафостанице су везане у 110 kV далеководну петљу Сомбор-Апатин-Оџаци-Врбас-Кула-Црвенка-Сомбор, те је обезбеђена велика сигурност напајања потрошача на овом простору.

У обухвату плана изgraђени су 110kV далеководи број 1215 Апатин-Бели Манастир, 110/3 Апатин-Оџаци и 110/2 Апатин-Сомбор2.

Већи део преносне мреже је одговарајућег квалитета. Целокупно подручје се напаја са 20kV напонског нивоа. Капацитети изgraђених трафостаница такође су задовољавајући.

Секундарна (нисконапонска) мрежа непосредно напаја потрошаче и може се констатовати да покрива сва насељена места као и појединачне туристичке локалитетете.

Насеље Апатин се напаја преко TS 110/20 kV "Апатин" преко осам 20 kV извода.

Купусина се напаја преко 20 kV "Аеродром", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Бачки Монштор".

Сонта се напаја преко 20 kV "Сонта", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Богојево".

Бачки Брег се напаја преко 20 kV "Колут", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Бездан".

Колут се напаја преко 20 kV "Колут", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Бездан".

Бачки Монштор се напаја преко 20 kV "Бачки Монштор", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Бездан" и извода "Аеродром".

Бездан се напаја преко 20 kV "Бездан", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Бачки Монштор".

Постојећа нисконапонска мрежа је највећим делом ваздушна, кабловски начин напајања углавном је заступљен у већим градским насељима. Потребно је извршити реконструкцију нисконапонске мреже у насељима. То је је делимично урађено.

Јавна расвета у насељима, као и на туристичким локалитетима није потребног нивоа.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура

Телекомуникациона инфраструктура, на подручју Горњег Подунавља којом су обухваћени телекомуникациони објекти, телефонске централе, спојни путеви и примарна мрежа у насељима већим делом, и по квалитету, и по капацитету је на задовољавајућем нивоу. Секундарна мрежа није на задовољавајућем нивоу, велики део је изgraђен надземно и недовољног је капацитета.

У насељима је извршена аутоматизација и дигитализација телекомуникационе опреме и система. Спојни путеви између телефонских централа остварени су оптичким кабловима уз главне путне правце, а мањим делом радио-релејном везом.

Месна ТТ мрежа у већини насеља такође није осавремењена, секундарна мрежа је углавном још увек ваздушна.

Преко простора обухваћеног планом прелазе радио-релејни коридори телекомуникационог система веза "Телекома":

- Сомбор-Апатин
- Сомбор-Бездан
- и мобилних телекомуникација "Мобтела":
- Сонта-Пригревица
- Сонта-Сивац
- Сонта-Каравуково

- Сомбор-Апатин
- Купусина-Бачки Монштор
- Бачки Брег-Бездан
- Бездан-Гаково
- Бездан-Купусина
- Сомбор-Бездан

За потребе система ГСМ мреже мобилних телекомуникација изgraђене су базне радио станице у КО Апатин, КО Сонта, КО Купусина, КО Сомбор, КО Бездан, КО Бачки Брег, КО Бачки Монштор.

6.5. ШУМЕ, ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ И ЛОВНА ПОДРУЧЈА

Основни проблеми на подручју СРП Горње Подунавље пристичу из поремећеног водног режима из прошлог периода који је довео до сушења великих површина под аутоhtonim шумама које су тада замењене шумским културама.

На подручју резервата је потребно успоставити адекватну сарадњу између свих корисника простора.

На простору обухвата Плана ¹³, ван граница Резервата је потребно повећати шумовитост и усагласити коришћење простора са заштитом евидентираних природних добара.

6.6. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Основни проблем у области заштите природних добара је неуслаженост између њихове заштите и коришћења.

6.7. ЗАШТИТА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

На простору које је обухваћено просторним планом подручја посебне намене СРП Горње Подунавље ¹⁴ основни проблем у погледу заштите културних добара односно археолошких локалитета је њихова недовољна истраженост, као и неадекватна презентација и одржавање евидентираних непокретних културних добара.

6.8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Предметни простор представља у већој мери очувани екосистем са посебно израженим одликама рељефа и хидрографским појавама, изворним и разноврсним представницима флоре и фауне. Овај простор је под интензивним утицајем антропогених фактора, посебно у делу простора уз Дунав, који је касније заштићен изградњом одбрамбеног насила.

У незаштићеном делу је измењен режим воде изградњом одбрамбеног насила, што је утицало на измену просторног размештаја аутохтоне вегетације, али су задржане основне карактеристике подручја: простране плитке мочваре-ритови на нижим теренима, обрасли типично ритском вегетацијом и поплавне шуме на узвишенем деловима.

Изградњом насила, уски део Дунава у Апатинском риту, остао је у небрањеном делу, као еколошки највреднији део рита, са очуваним поплавним шумама беле и црне тополе, репникним лужњаковим шумама и реликтном хидрофилном флором.

Под утицајем мелиоративног деловања, у делу природног добра, у великој мери измене је изглед вегетације: аутохтоне шуме су превођене у шумске културе, фаворизовањем поједињих аутохтоних и увођењем нових дендролошких врста.

Посебан проблем представљају физичко-хемијске и биолошке карактеристике Дунава, који је последњих година загађен индустриским, градским, канализационим и пољопривредним отпадним водама, које садрже разне материје и јединећа (присуство нафте и уља у води, фенола, пестицида и сл.), што негативно утиче на квалитет животне средине, на флору и фауну, посебно на ихтиофауну.

Акватични екосистеми, који бивају плављени услед природног режима вода угрожени су услед неодржавања оптималне дубине водене масе, па захтевају примену мера заштите у највећем контексту.

Повећање површина под засадима плантажних топола, смањује плавну зону, која за време високих вода представља основну средину за природни мрест ихтиофауне. Рибљи фонд

¹³ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

¹⁴ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

је посебно угрожен нерационалном и неконтролисаном експлоатацијом, путем риболова.

Изградња викенд насеља има негативан утицај на Резерват због повећаног броја корисника простора, што има за последицу неконтролисано коришћење простора.

7. ПОТЕНЦИЈАЛИ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА И ЕВЕНТУАЛНИ ПРИОРИТЕТИ РАЗВОЈА

7.1. ПРИРОДНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ

Геолошке, хидрогеолошке и геоморфолошке карактеристике

Западна Бачка у ширем смислу је део Војводине, односно део Панонског неогеног басена између телечке лесне заравни на истоку и Дунава на западу. У јужном делу се сучељава са јужном Бачком приближно на линији Сивац-Лалић-Младенево.

У геолошкој грађи овог терена, као и на целом Панонском неогеном басену, налазе се три макро јединице: панонска маса, неогене наслаге и квартарне наслаге.

У песковито-шљунковитим наслагама квартара формиране су и егзистирају акумулације подземних вода које представљају основни ресурс подземних вода за снабдевање водом за пиће становништва и индустрије западне Бачке и шире, целе Војводине.

Водоносне средине највећег континуираног пространства и највеће водопропусности су:

- пескови, шљунковити пескови и песковити шљункови у по-лицичним речним (речно-језерским) наслагама *еойлеистоцена* и *стапаријејт* *илеистоцена* који представљају **основни водоносни комплекс** распрострањен практично на подручју целог Панонског басена,

- пескови, шљунковити пескови, подређено песковити шљункови млађег квартара-алувијалне равни и "варошке" терасе Дунава који представљају, са повлатним полупропусним слојем, типичну дводеслојевиту средину.

У водоносним срединама основног водоносног комплекса на подручју западне Бачке и шире, на подручју Војводине и Панонског неогеног басена формирана је хидродинамички јединствена **субартеска и артеска основна издан**, локално подвојена полупропусним алевритима и алевриским глинама.

Простор обухваћен Планом¹⁵ обухвата делове општина Сомбор и Апатин. У геоморфолошком смислу овај простор карактеришу три јасно одвојене геоморфолошке целине. Идући од реке Дунав ка истоку уочава се инундациона раван Дунава са алувијалним наносима чије се коте крећу од 85 м.н.м. на северу до 81 м.н.м. на југу простора обухваћеног планом.

Цео простор Специјалног резервата природе Горње Подунавље налази се на алувијалним наносима формираним на инундационој тераси Дунава.

На алувијалну раван наслажа се Дунавска лесна тераса као део велике Бачке лесне терасе и њене коте терена крећу се у интервалу од 88 до 92 м.н.м. На овој тераси формирана су ритска земљишта, черноземи а на потезу Бездан - Монштор и Свилојево - Сонта распостиру се значајније површине слатина.

Лесна тераса прелази на лесни плато (зараван) Телечке, која се простира на североистоку посматраног простора и на њој су преовлађујућа земљишта чернозема са својим подтиповима и варијететима.

Хидролошке и хидрографске карактеристике

Површинске воде

Дунав је главно хидролошко обележје Специјалног резервата природе Горње Подунавље. Са бројним меандрима, рукавцима, језерским рукавцима, барама и адама - Дунав у Специјалном резервatu природе Горње Подунавље ствара несвакидашњу хидрографску слику.

Режим Дунава је последица различитих природних фактора, али и утицаја човека. Међу природним факторима од примарног значаја су климатске прилике, пре свега падавине и температуре, односно испаравање. Падавине утичу првенствено својом количином, затим распоредом у току године, обликом и

¹⁵ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

интензитетом излучивања. На режим Дунава у простору око Специјалног резервата природе Горње Подунавље највише утичу климатске прилике у Алпима, са којих Дунав добија највећу количину воде. Поред климатских фактора од утицаја су и рељеф, геолошки и педолошки састав, коефицијент пошумљености слива, густина речне мреже, облик слива. Посебно је значајна корелација утицаја више различитих фактора. Изузетно високи водостаји Дунава на овом сектору су после дугих, хладних и снегом богатих зима.

Дунав у Специјалном резервату природе Горње Подунавље има одлике плувијално - нивалног режима. Највиши средњи месечни водостаји се јављају у јуну и то у Бездану 322 цм, а у Апатину 403 цм. То је последица топљења снега, који се са Алпа посредством десних притока слива у Дунав. На овај максимум утичу и ране летње кише које се у поменутом периоду излучују у овим деловима Панонске низије. Најнижи водостаји се јављају у октобру и новембру.

Режим протицаја прати режим водостаја. Највећи је забележен у јуну ($2747 \text{ m}^3/\text{s}$), а најнижи у новембру ($1554 \text{ m}^3/\text{s}$) и октобру ($1555 \text{ m}^3/\text{s}$).

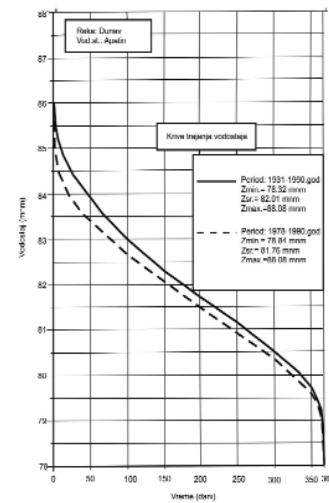
Табела бр. 2

- Средњи месечни протицаји Дунава код Бездана
- од 1971. до 1990. године (m^3/s)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср.год.
Бездан	1957	2088	2168	2631	2682	2747	2618	2160	1735	1555	1554	1901	2150

Дунавска вода и њен режим су међу одлучујућим факторима опстанка биљног и животињског света. Честе и велике осцилације режима Дунава мењају услове у екосистемима од врло повољних до врло неповољних.

Основни водоносни слој је у директној хидрауличкој вези са реком. Стога стање водостаја реке Дунав диктира и режим нивоа подземних вода на подручју. На прилогу бр. 1 приказана је крива трајања водостаја на Дунаву код Апатина, за период од 1931. до 1990. године.

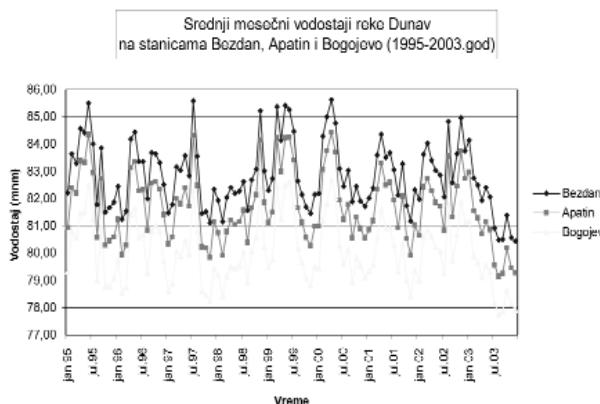

Прилог бр. 2 - Крива трајања водостаја Дунава - профил Апатин

(Извор: Алтернативна решења снабдевања водом Војводине - 2005, Јарослав Черни)

С обзиром да се подручје обухвата Плана¹⁶, простире 10-ак и више километара узводно (Будак), односно низводно од Апатина (Месарске ливаде) анализирани су водостаји на три водомерне станице: узводној (Бездан), код Апатина (Апатин) и низводној (Богојево). Анализиран је исти временски период (1995-2003. година), карактеристичан по појави како изузетно високих (лета 1999., 2000. и 2002. године) тако и ниских водостаја (2003. година).

¹⁶ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

Прилог бр. 3 - Средњи месечни водостаји Дунава на водомерним станицама Бездан, Апатин и Богојево за период 1995-2003. год.
 (Извор: Алтернативна решења снабдевања водом Војводине - 2005, Јарослав Черни)

Површинске воде основне каналске мреже су углавном у посредној хидрауличкој вези са подземним водама због полу-пропусних наслага у дну канала.

Поред Дунава, као најзначајнијег површинског тока у Специјалном резервату природе се налази још неколицина значајних површинских акваторија.

Плазовић на простору Специјалног резервата природе Горње Подунавље протиче у оном појасу где се граница заштићеног природног добра провлачи између Бездана и Бачког Моноштра, односно у појасу шумског комплекса Штрабац. Укупна дужина тока у заштићеној зони износи 4 км. Широта речне долине овде износи 80-100 м, а речног корита око 3-4 м. Меандрирање реке је мање изражено него у северним деловима тока.

Велики бачки канал је део каналске мреже Дунав-Тиса-Дунав. Кроз Специјални резерват природе Велики бачки канал протиче у дужини од 6 км у два, границима заштићеног природног добра, одвојена сектора. Први се протеже од отвора на Дунаву до оближњег моста, у дужини од 1 км. Овде Велики бачки канал излази ван граница Специјалног резервата природе. Низводно се налази велико излетничко насеље, које знатно нарушује изворни амбијент целог простора. Такође, код Бездана, на обали канала, налази се бродоградилиште Бездан. Између Бездана и Бачког Моноштра канал поново "уласи" у појас заштићеног природног добра и унутар његових граница протиче у дужини од 5 км. У појасу канал се налази под режимом II степена заштите. Са таквим положајем има функцију коридора између Моношторског риту и шуме Штрабац.

Канал Бездан - Пригревица кроз Специјални резерват природе протиче у дужини од 18 км. Он представља напајајући крак система Дунав - Тиса - Дунав, водом из уставе код Бездана. Канал са једним делом тока, од Бачког Моноштра до простора југоисточно од Купусине, налази у старом кориту Дунава. Налази се у режиму II степена заштите.

Речни рукавци, језера и баре су једна од главних хидрографских одлика Специјалног резервата природе. Настали су у не-престаном процесу меандрирања реке и померања речног корита. Бројне меандре Дунав је стварао приликом високих водостаја и изливаша, када би градио себи ново корито, а старо напуштао.

На овим просторима, као и у многим другим деловима Подунавља, народ речне рукавце назива дунавцима. Унутар граница "Горњег Подунавља" налази се неколико оваквих маркантних хидрографских објеката.

Бајски канал се протеже паралелно са Дунавом, од Баје до Великог бачког канала, са којим је спојен преко преводнице и уставе Шегеш Фок. Дужина Бајског канала у Србији и Црној Гори, једно и на простору "Горњег Подунавља", износи око 10 км. Највећим делом Бајски канал се налази у напуштеном кориту Дунава. Једино су крајњи јужни делови накнадно про-копани што се јасно уочава на основу његове ширине и геометријски прецизног правца север - југ. Због вредних акватичних екосистема које поседује, Бајски канал је заштићен режимом II степена заштите.

Барачка се протеже правцем исток - запад. Овај рукавац је очигледан пример утицаја човека на хидрографију Специјал-

ног резервата природе Горње Подунавље. Барачка је у једном сектору пресечена одбрамбеним насипом. Пресечени део рукавца се зове Мртва Барачка. Она се опет рачва на два мања рукавца - на северу се протеже Бандафок, а на југу Шебешфок. Западно од насипа се налази Жива Барачка, која се користи као зимовник за бродове и чамце. На контакту између Живе и Мртве Барачке се налазе црпне станице Бездан I и Бездан II. Крајњим источним деловима Барачка се повија према Бајском каналу (Бандафок и Шебешфок), са којим у хидроморфолошком погледу представљала јединствену целину - стари ток Дунава. Жива Барачка се налази у режиму III степена заштите, а Мртва Барачка је у режиму II степена заштите.

Моношторски Дунавац (II степен заштите) се налази јужно од Бачког Моноштра у дужини од око 8,5 км. Протеже се, уз мања одступања у потезу око острва Шаркањ, правцем север - југ. Од Дунава је одвојен насипом, подигнутим 1966. године. Због тога је изграђена устава Кузук, којом је Моношторски Дунавац технички ипак спојен са Дунавом.

Југозападно од Бачког Моноштра се налазе још два рукавца. Оба су позната под именом **Стари Дунавац**. Први се налази западно од насипа у плављеној зони, а други источно. Слично као и код Моношторског Дунавца и ова два су технички спојена са упусно - испусном уставом "Старо Село". Налази се у режиму II степена заштите.

Петрешки Дунавац (II степен заштите) је један од три изразита рукавца у Апатинском риту. Има полумесечасти облик и дуг је 5 км. Са источне стране опкољава локалитет Зверињац. Само при високим водостајима има површински контакт са Дунавом. При низким водостајима Петрешки рукавац егзистира као мртвац.

Сребренички Дунавац (II степен заштите), такође, у Апатинском риту, настао је крајем XIX века пробијањем дравског просека, у циљу скраћивања пловног пута. При ниским водостајима Дунава, ниво воде у њему нагло опада, а повремено и пресушеје.

Стакларски Дунавац (II степен заштите) се налази у крајњим јужним деловима "Горњег Подунавља", на локалитету Стаклара.

Језера и баре Специјалног резервата природе Горње Подунавље представљају последицу укупне активности Дунава. То значи да су у морфолошко-генетском погледу флувијалног порекла. У Резервату их има на десетине (Сакадаш, Црна бара на Штрпцу, Црна бара у Моношторском риту, Мирковић бара, Дангуза...).

Подручје посебне намене Горње Подунавље се простира на територији општине Апатин, а мањим делом захвата територију општине Сомбор.

У границама општине Апатин налазе се системи за одводњавање Кучка, 9-За Апатин, Штадер I и II, Пригревица, Свијоловаје - Сонта, Сонђански рит, Кеверча и Дубоки јендек. Овом општином су обухваћени и делови система за одводњавање Сига - Казук, ДТД Чичови - Милетић, ДТД Буковац и 9-6 Купусина. Други део ових система се налази на делу општине Сомбор. Поред ових система у границама општине Сомбор се налазе Кенђија - Карапанда, Бездан - Бачки Брег, Бездан, Острво, Бездан - Бачки Моноштор, Плазовић као и систем за одводњавање Северна Мостонга. На наведеним системима за одводњавање постоји тренутно око 1.065 км канала за одводњавање различитих карактеристика са око 927 цевастих и плочастих пропуста, устава, уливних грађевина итд., као и два деснична центра за одбрану од поплава: "Апатин" у Апатину и "Старо Село" на подручју Сига - Казук.

Целокупна површина општине Сомбор и Апатин, сем уског појаса у небрађеном делу између корита Дунава и насипа прве одбрамбене линије обухваћена је системима односно одводњава се.

Подземне воде

Подземне воде (фреатске и артешке) имају утицаја на биљни и животињски свет. Оне су значајан чинилац у формирању водених, мочварних, ливадских и шумских екосистема у Специјалном резервату природе Горње Подунавље.

Фреатске воде сачињавају воду која лежи у порозном земљишту до првог вододрживог слоја. Најчешће пространство заузимају у стенама са интегралном порозношћу. Фреатска издан се храни инфильтрацијом атмосферских падавина, инфильтрацијом воде из Дунава и притицајем воде из више лесних и пешчаних предела.

У алувијалној равни фреатске воде се налазе на малим дубинама. У напуштеним меандрима и засутим рукавцима Дунава, изданска вода најчешће избија на површину формирајући баре и мочваре. Уобичајене дубине фреатских вода у алувијалној равни су између 1,5 и 2,5 м. У југозападним деловима Апатинског ритка током пролећа и почетком лета, изданска вода се приближава површини на дубини мањој од 1 м, док на вишим површинама она премашује дубину од 3 м.

Анализе средњих месечних вредности фреатске издани, на основу мерења у атару Купусине, показују да ниво фреатске издани расте, дosta правилно, од новембра када је најдубљи, све до маја, јуна и јула, када је најближи површини. Поред новембра, ниско стање подземних вода бележе и два суседна месеца - октобар и децембар.

Порасту нивоа подземних вода претходи пораст водостаја Дунава. Када је апсолутна висина водостаја Дунава већа од висине фреатске издани, ниво издани расте. Насупрот томе, ниво издани се спушта у дубину, када је ниво Дунава нижи од нивоа издани. То значи да водостај Дунава утиче на режим фреатске издани у приобаљу.

Од водопривредних објеката за заштиту од штетног дејства вода на предметном подручју налазе се: насип прве одбрамбене линије од км 0+000 до км 61+394, насипи друге одбрамбене линије и локализационе линије са укупном дужином од км 0+000 до км 53+841. Насипом прве одбрамбене линије се брани око 50.000 ха пољопривредног земљишта и 22 насељена места са 100.000 становника.

Сеизмичке карактеристике

У погледу сеизмичности, према карти макросеизмичке рејонизације, подручје обухваћено Планом, највећим делом се налази у зони са могућим интензитетом земљотреса од 6iMCS, те су нужне пасивне и активне мере заштите од трусних помењања.

Климатске карактеристике

Подручје обухваћено Планом¹⁷ се налази у појасу умерено континенталне климе, у којој су јасно изражена сва четири годишња доба. Карактеристике овог климатског појаса су топла и сува лета, хладне зиме са падавинама у виду снега, док су пролећа и јесени умерено топли са падавинама у виду кише.

Температуре ваздуха се у Специјалном резервату природе Горње Подунавље, односно, метеоролошкој станици у Сомбору, која је најближа овом заштићеном природном добру, крећу слично као и код осталих метеоролошких станица у Војводини, од најнижих у јануару (-0,6°C), до највиших у јулу (21,7°C). Температурна амплитуда износи 22,3°C.

Табела бр. 3 - Средње месечне и средња годишња температура ваздуха (0°C)
- за метеоролошку станицу Сомбор (1971-1990)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год.
0,6	1,5	6,3	11,3	17,1	20,1	21,7	21,2	16,8	11,0	4,9	1,5	11,1

Извор: Метеоролошки годишњаци од 1971. до 1990. године

Како су један од доминантних ресурса Специјалног резервату природе Горње Подунавље биљни и животињски свет, тако анализа и проучавање кретања температурних вредности по годишњим добима добија на значају. Најхладније годишње доба у просеку има позитивну температуру (0,8°C). Просечна температура вегетационог периода износи 18°C, а средња годишња температура 11,1°C.

Релативна влажност ваздуха се током године креће од 68 % у мају и јулу до 86 % у децембру. То потврђује да годишњи ток релативне влажности стоји у обрнутом односу са годишњим током температуре ваздуха. Средња годишња вредност релативне влажности ваздуха износи 75 %. Посматрано по годишњим добима релативна влажност има следеће средње вредности - највећа је у току зиме (84 %), а најнижа у току лета (69 %). Јесен има већу влажност ваздуха (78 %) од пролећа (70 %).

¹⁷ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међуправне дипломатске комисије

Средња годишња влажност ваздуха за вегетациони период износи 70 %.

Табела бр. 4 - Средње месечне и средња годишња релативна влажност ваздуха (%)
за метеоролошку станицу Сомбор (1971-1990)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год.
85	81	73	69	68	69	68	71	74	76	84	86	75

Извор: Метеоролошки годишњаци од 1971. до 1990. године

Годишњи ток облачности је доста сличан годишњем у току релативне влажности ваздуха. Насупрот томе, облачност стоји у обрнутом односу са током температуре ваздуха, па је облачност највећа у хладијем делу године, а најмања у топлијем делу године. Максимална облачност је у јануару (71 %), затим следе децембар (70 %) и фебруар (67%). Најмања облачност је током августа (41 %), а затим следе јули (43 %) и септембар (45 %). Средња годишња вредност облачности износи 57 %. Најоблачније годишње доба је зима, затим следе пролеће, јесен, док је лето највредније. Средња облачност за вегетациони период износи 50 %.

Падавине - Подручје Специјалног резервата природе је један од најкишовитијих простора у Војводини, посебно простор око Апатина. Букуров (1975) овакве прилике објашњава тиме што кишоносни облаци долазе са запада, па пре излучују падавине у западним крајевима Бачке. На повећану количину талога утичу и водене површине и шуме које се простиру у алувијалној равни Дунава, односно у Горњем Подунављу, али и у суседној Барањи у Копачком риту.

Табела бр. 5 - Средње месечне и годишња количина падавина (мм)
за метеоролошку станицу Сомбор (1971-1990)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год.
34	30	35	47	58	85	57	55	35	45	50	38	569

Извор: Метеоролошки годишњаци од 1971. до 1990. године

Према подацима за дводесетогодишњи период највећа количина падавина се излучи у јуну (85 %) а најмања у фебруару (30 %). Вредност годишње висине падавина за метеоролошку станицу Сомбор износи 569 mm. Анализом распореда суме падавина током месеци уочавају се два максимума и два минимума. Главни максимум се јавља крајем пролећа и почетком лета, а највише падавина у јуну. Секундарни максимум настаје у другој половини јесени, а највише падавина у новембру. Пријарни минимум се јавља почетком године са најмањом количином падавина у фебруару. Други сушни период настаје на прелазу лета у јесен, односно, у септембру. Посматрано по годишњим добима највише талога се излучи у току лета (197 mm), затим у пролеће (140 mm), док се у току јесени излучи 130 mm падавина. Најмања количина талога се излучи у току зиме, свега 102 mm. У вегетационом периоду се излучи 337 mm талога.

Ветровитост - Према вредностима годишњих честина ветрова и тишина највећу учесталост имају ветрови из северног (172 %), и северозападног (169 %) правца а најмању из јужног и југозападног правца (70 %). Средња годишња вредност броја тишина је 144 % (C).

Табела бр. 6 - Честина ветрова и тишина према подацима са метеоролошке станице Сомбор (%)

N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	C
172	79	100	99	70	70	97	169	144

Средњи број дана у години са појавом ветрова од 6 и више степени Бофорове скале износи 22,2.

Педолошке карактеристике

Основну педолошку подлогу у Специјалном резервату природе Горње Подунавље чине алувијална земљишта формирани у инундацијиној равни реке Дунав. Ова земљишта имају потенцијално високу производну вредност и повољна су за биљност производњу свих врста.

На лесној тераси која се налази источно од реке Дунав до минирају черноземи, ритска земљишта и слатине.

Черноземи и ритске црнице представљају најпродуктивнија пољопривредна земљишта на простору обухваћеном овим планом док су слатине деградирана земљишта која захтевају специфичан начин примене агротехничких мера у савременој пољопривредној производњи, и њихова производна вредност је релативно ниска.

7.2. СТАНОВНИШТВО

На подручју обухвата ПППН¹⁸ СРП Горње Подунавље налази се 7 насељених места, која припадају двема општинама, са укупно 38949 становника. Просечна густина насељености износи 67,9 ст/км².

Табела бр. 7 - Број насеља и број становника 2002. године на подручју обухваћеном Планом:

Општина / насеља	Број становника
Сомбор	
Бачки Брег	1388
Бачки Моноштор	3920
Бездан	5263
Колут	1710
Апатин	
Апатин	19320
Купусина	2356
Сонта	4992
Укупно	38949

Четири насеља из општине Сомбор, са укупно 12281 становником и три насеља општине Апатин са укупно 26668 становника. Просечна популациона величина насеља је 5564 становника, чemu највише доприноси Апатин, административни центар истоимене општине који је највеће насеље са 19320 становника. Насеље Бачки Брег из општине Сомбор је најмање, са 1388 становника.

У оквиру Специјалног резервата природе Горње Подунавље не налази се ни једно насељено место.

7.3. МРЕЖА НАСЕЉА

Насеља, на простору обухваћеном Планом¹⁹, чија се величина по броју становника креће у односу 1:15 (Бачки Брег 1388 и Апатин 19320 становника), одликују следеће карактеристике: већа густина насељености 67,9 стан/км², мали степен изграђености, дosta неизграђених површина у свом ткиву, што омогућује даљу изградњу у њима и трансформацију ка бољем уређењу и организацији у оквиру постојећих граница. Објекти социјалних активности и услуга у већини насеља постоје и могу да чине језгра која ће се даље развити сходно потребама становништва и посетилаца усмерених на СРП Горње Подунавље.

7.4. ПРИВРЕДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

Потенцијали планског подручја у области привреде темеље се на расположивим природним ресурсима и радом створеним вредностима.

Најважнији привредни потенцијал, као основа будућег развоја посматраног подручја, је пољопривредно земљиште, шуме и природне вредности Специјалног резервата природе Горње Подунавље, које су недовољно искоришћене у функцији развоја туризма.

Потенцијали и приоритети развоја у области привреде су:

- у области пољопривреде, природни и радом створени потенцијали

● у области индустрије, сировинско залеђе за динамичнији развој агрондустријског комплекса; интензивнији развој брдоградње и мале привреде

¹⁸ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

¹⁹ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

Пољопривреда

Основ за развој пољопривреде у обухвату плана на простору ван СРП Горње Подунавље чине природни и створени услови.

Природне услове пре свега представљају:

- земљишни фонд релативно високог квалитета који се може користити за све видове пољопривредне производње,
- могућност наводњавања ширег подручја,
- могућност производње здраве хране у подручјима II и III зоне заштите и ван Специјалног резервата природе Горње Подунавље.

Створене вредности су:

- повољан однос обрадивих површина и пољопривредног земљишта,
- традиција у повртарској и воћарској производњи,
- подручје је и погранична област према Хрватској и мањим делом ка Мађарској, што пружа могућност извоза здраве хране на подручја Европске уније.

Подручје Горњег Подунавља пружа могућност за развој рибарства како у самим водотоцима у специјалном резервату природе, тако и у непосредном окружењу.

У зони обухвата плана за сада постоје три формирана шаранска рибњака (Бездан, Колут и Свилојево) док је у Бајском каналу започет кавески узгој рибе.

У претходном периоду покушало се са организованим узгојем рибе у природним условима, порибаљавањем отворених водених површина у пределу старе пумпе код Апатина, али нема података о економским ефектима оваквог узгоја.

Све водене површине у подручју обухвата плана представљају идеална подручја за развој риболовног туризма, како у рукавцима Дунава тако и у каналима основне каналске мреже.

На целом простору постоје добри услови за проширење постојећих и формирање нових рибњака.

Највећи привредни потенцијал у области индустрије постоји у Апатину и мање у Бездану. Потенцијали осталих насеља у обухвату Плана још увек су недовољно искоришћени да би могли да доприносе бржем развоју посматраног подручја.

Туризам

Садржајношћу простора и очуваношћу природне средине, Специјални резерват природе Горње Подунавље поседује велики еколошки значај и туристички потенцијал. Изузетна вредност простора, његова раритетност која се огледа како у разноврсности биљног и животињског света, присуству угрожених биљака и животиња, нарочито птица, али и богатству различитих екосистема чини простор Специјалног резервата природе Горње Подунавље потенцијално туристички врло вредним.

Вредност се повећава у условима када се туристички производи креирају у односу на тражњу која се окреће ка индивидуалном госту, већој садржајности и разноврсности садржаја боравка, враћању природи и културним вредностима који нису само интересовање за споменике културе већ и за етнолошко наслеђе, старе занате и локалне манифестације и обичаје. Стога се туристички производи креирају за мање групе или индивидуалце.

Подручје је и погранична област према Хрватској и мањим делом ка Мађарској што је значајно због могућности заједничких програма који су финансијирани од стране ЕУ. То је од значаја и за повезивање са туристичком понудом суседних регија /Копачки рит, циклотуризам.../.

Специјални резерват природе Горње Подунавље мора се посматрати као комплексно туристичко подручје од националног значаја те је близина великих градских, туристичких центара изузетно важна. Сомбор са значајном културном баштином, манифестацијама, музејима, галеријама, туристичком инфраструктуром (смештајни капацитети, туристичке агенције, ресторани, водичка служба, рекреативни и забавни садржаји...) сервисном инфраструктуром (поште, банке, болнице, АМСС...) саобраћајном инфраструктуром... представља комплетантну туристичку дестинацију која може бити полазна тачка али и центар који ће понудити смештајне капацитете и друге садржаје који недостају Специјалном резервату природе. То исто може бити у одређеној мери и Апатин.

Вредност подручја у погледу садржајности употребљује понуђа бањског туризма: Бања Јунаковић на територији општине Апатин и извор термалне воде богате јodom код Бездана...

Ободна насеља, пре свих Бачки Мондоштор, Купусина и Сонта, су посебне амбијенталне целине чији становници чувају специфичну традицију, обичаје, ношње, старе занате, те стога имају значајан потенцијал за развој еко-туризма²⁰. За сада постоје смештајни капацитети у Бачком Мондоштору и Чонопљи, Купусина вредну етнолошку збирку, Сонта је позната по чипки и ћилимима. Постоји богатство фолклорних манифестација "Купусинска свадба", "Буњевачка Дужијанџа", "Фаршанг у Сонти и Купусини"... Поред тога ту су стари занати, разноврсна и богата гастрономска понуда...

Потенцијално највећи број туриста на посматрано подручје може доћи аутомобилима и аутобусима и Дунавом. Зато се посебна пажња мора посветити планирању путне мреже и потребне инфраструктуре. Посебну пажњу треба посветити ограничењу уласка у посматрано подручје планирањем паркинга, који би требало да буду последње станице до којих се може доћи аутобусом или колима. Бициклстичке стазе по ободу Специјалног резервата природе Горње Подунавље биље би део великог европског пројекта бициклстичких стаза дуж Дунава.

Такође се мора планирати научна инфраструктура и активности које се могу одвијати у приобаљу Дунава, Великог бачког канала, на каналу Бездан - Пригревица, Бајском каналу (нарочито локалитет Шебеш Фок), Живе и Мртве Барачке, Мондошторском рукавцу, Старом Дунавцу, Петрешком Дунавцу, Сребреничком Дунавцу, Стакларском Дунавцу, речним рукавцима и језерима. Овај резерват се може најатрактивније сагледати и доживети пловећи кроз бројне канале, рукавце и дуж Дунава. Планом је потребно дефинисати области и кључне локалитетете где је могуће развијати научни туризам а то значи дефинисати врсте прихватних објеката /научна сидришта, пристане, туристичка пристаништа (домаћа и међународна) и марине/, пловне објекте који могу ући у резерват /рекреативни пловни објекти, излетнички пловни објекти, туристичке јахте и пловни објекти за туристичка крстарења/, активности: разгледање и вожња за организовање групе, разгледање и вожња за рекреативне објекте, јахте... Затим је потребно дефинисати плаже и друге просторе за рекреативне активности поред воде.

Планом се мора дефинисати развој викенд насеља од којих су највећа Барачка, Шебеш Фок, Дарашки фок, Вагони... као и већ постојећих садржаја од значаја за туристичку понуду: камп Црвеног крста код Бачког Мондоштора, ЗОО врт у Колуту. Такође се Планом мора дати одговор да ли је одрживо увођење нових садржаја боравка где то не угрожава природну и културну баштину: аутокамп, отворене и уређене површине за излетнике.

Јасно је да се вредности Специјалног резервата природе Горње Подунавље и читаве регије у погледу туристичке валоризације могу оценити као велике у погледу садржајности простора, вредности природне и културне баштине и у погледу приступачности дестинације. До сада је простор обухваћен Планом у погледу туристичких активности био познат по ловном туризму који је достигао оптимални обим.

Просторним планом подручја посебне намене, пажњу је потребно усмерити на Подунавље које постаје све значајнији туристички коридор Европе и његово повезивање са суседним регијама. Поред изградње пристана и марина у току је велики европски пројекат бициклстичких стаза дуж Дунава од Пасауа до Делте. Бициклстичке стазе и циклотуризам као један од доминантних облика туристичких кретања у западној и средњој Европи може бити значајан и за подручје Горњег Подунавља под условом да се сва потребна инфраструктура усклади са приоритетима који су постављени у вези очувања природне баштине.

Сеоски /урбани, аграрни, салашарски/ туризам добар је модел развоја пољопривредних домаћинстава али захтева извесна улагања па и градњу која мора бити у складу са локалном архитектуром и наслеђем.

Садржаји боравка у заштићеним подручјима морају бити ограничени на научно истраживачке и едукативне програме,

пешачења, посматрање птица, дозвољене научничке активности, друге видове рекреације у областима у којима су оне дозвољене и контролисане... У ободним подручјима могу се организовати ловни и риболовни туризам вожња фијакером, учење старих заната, школе пчеларења, обилазак културних добара, фолклорне и друге манифестације, излетнички, рекреативни, wellness програми, школа у природи, адреналин програми /падобрански скокови, вожња балоном.../.

7.5. САОБРАЋАЈНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

Основни потенцијал овог простора је међународни пловни пут-река Дунав, као и постојећа саобраћајна инфраструктура свих видова саобраћаја која уз реконструкцију, модернизацију и бољу координацију може унапредити општи развој и заштиту овог простора.

Основни потенцијал овог подручја је и присуство свих облика инфраструктуре у окружењу који се уз системско уређење могу довести у функцију афирмације овог простора а за све то постоје одличне просторне могућности.

Потенцијал овог простора представља могућност имплементације тзв. мирних и меких кретања (кретања без употребе мотора) са воде и земљишта чиме се неутралише њихов негативни утицај на живи свет.

7.6. ВОДОПРИВРЕДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

Снабдевање водом

Водопривредном основом Србије (ВОС), са гледишта могућности отварања изворишта регионалног типа, издвојена је потенцијална зона у приобаљу Дунава на сектору Бездан-Богојево и то на локацијама Апатин-Месарске ливаде и Буџак-Апатин, на којима су вршена испитивања.

Истраживани простор Месарске ливаде, припада западном делу велике Бачке равнице, у непосредном приобаљу Дунава, од 1387 до 1397 километра тока. Ка северу границу чини узвишење терена (под називом Брг), прецизније дренажни канал у његовом подножју. Јужна граница је приступни пут ка ловачком дому на Месарским ливадама, који пролази кроз средишњи део простора Јеленско острво. Западну границу чини одбрамбени насып, док је источна граница локални пут од Апатина до Великог Салаша - Рибара.

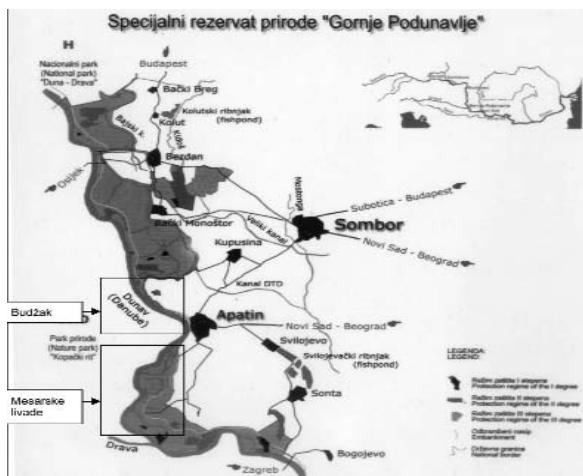
Према постојећем фонду информација прикупљених на терену, на сектору од Месарских ливада до Апатина, нема значајнијих потенцијалних жаришта загађења подземних вода. Деградација квалитета вода се може јавити на рачун примене хербицида, пестицида и инсектицида у периоду интезивних пољопривредних радова. Са простора ван анализираног сектора, процеђивање загађења се може очекивати од депоније комуналног отпада Апатина. На депонији се не спроводе адекватне мере одржавања и заштите, прописане за објекте дате намене ("Правилником о критеријумима за одређивање локације и уређење депонија отпадних материјала").

Испитивани простор Буџак, припада крајње западном делу велике Бачке равнице, у непосредном приобаљу Дунава, од 1402 до 1410 километра тока. Западну и јужну границу чини одбрамбени насып, док је источна граница канал ДТД (Пригревица - Бездан) и обод градске зоне Апатина. Ка северу границу чини Мондошторски и Купусински Дунавац.

Према постојећем фонду информација, на сектору од Апатина до Буџака нема потенцијалних жаришта загађења подземних вода. Деградација квалитета се може очекивати на рачун примене хемијских средстава за заштиту биља (хербицида, пестицида и инсектицида), у периоду интезивних пољопривредних активности. У мањој мери могуће је процеђивање отпадних вода од локалних домаћинстава у приобаљу Дунава.

На прилогу бр. 4 приказан је положај поменутих истраживаних простора на подручју Специјалног резервата природе Горње Подунавље.

²⁰ "Одговорно путовање у области природе, којим се чува животна средина и одржава благостање локалне заједнице" О.Хаџић "Културни туризам" Нови Сад, 2005, 22.

Прилог бр 5 : Специјални резерват природе Горње Подунавље
(Извор: Алтернативна решења снабдевања водом Војводине - 2005, Јарослав Черни)

Одвојење вода

Поред изградње регионалног система за снабдевање водом северне Бачке (подсистем Плазовић), за потребе ревитализације подручја "Сига-Казук", урађен је елаборат Хидротехничко уређење подручја "Сига-Казук", као и Хидротехничко уређење подручја "Каландш" пројекат "Север", са приказаним неопходним мерама за завршетак започетих радова на изградњи система за ревитализацију целокупног подручја "Сига-Казук", а у смислу решавања акутног проблема одвојења површинске воде из депресија односно делова терена са најнижим котама. Поменуто подручје је део некадашњег Моништорског рита односно инундационог простора реке Дунав. Простире се између корита реке Дунава односно насипа прве одбрамбене линије км 35+250 (место укрштања са насипом друге одбрамбене линије код "Вагона") до км 47+800 (место укрштања са насипом друге одбрамбене линије код "0"), наведених насипа друге одбрамбене линије и канала ДТД Бездан-Пригревица. Површина износи око 5.300 ха. Подручје се састоји углавном од шумског земљишта испресецаног "високим гредама" и дубоким коритима бивших дунавских рукаваца.

У области водопривреде приоритети су:

- Захватање подземне воде за потребе регионалног система водоснабдевања на потесима у околини Апатина (Буџак и Месарске ливаде) изградњом линијских низова бунара поред одбрамбеног насипа.
- Прелазак на регионални систем снабдевања насеља водом и успостављање и дефинисање зона и појасева санитарне заштите изворишта у складу са Законом о водама. ("Сл. гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 67/93, 48/94, 54/96).

7.7. ЕНЕРГЕТСКИ ПОТЕНЦИЈАЛАЛ

Са аспекта коришћења енергетских извора (газ, нафта, термоминералне воде) према Просторном плану Републике Србије Горње Подунавље спада у перспективно подручје. Из тих разлога на предметном подручју треба предузети низ истражних радова (истражне бушотине)²¹.

Гасоводна инфраструктура

На простору обухваћеном Планом²² изграђен је разводни гасовод високог притиска за гасификацију насеља Апатин као и свих насеља у општини, изграђен је и комплекс ГМРС "АПАТИН" са МРС за широку потрошњу на кат. парц. 5714/2.

Осим насеља Апатин и Бање Јунаковић у којима је у току изградња дистрибутивне гасоводне мреже, остала насеља на подручју обухвата плаана нису гасификована.

²¹ Према решењу Покрајинског секретаријата за минералне сировине бр. 115-31000203/04-02 Предузећу НИС-Нафтагас одобрava се извођење детаљних истражних радова на простору северне Бачке, истражни простор бр. 5069

²² Обухват плаана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне мреже, пружају могућност њеног проширења и даље изградње у циљу гасификације свих насеља на овом подручју.

Нафтова инфраструктура

На подручју обухвата Плана²³ не постоји и не планира се изградња нафтова инфраструктуре.

Гасна и нафтна поља и лежишта подземне воде и бушотине

На подручју обухвата плана постоје лежишта термоминералне воде која представљају потенцијал, за коришћење и примену геотермалне енергије за топлотне и бањско-рекреативне потребе. Такође се, налази постојећа термоминерална бушотина Бање Јунаковић, термоминерална бушотина у насељу Сонта и Бездан, као и термоминерални системи у насељу Апатин и Бачки Брег.

Коришћење алтернативних облика енергије (биомаса, биогас, сунчева енергија, енергија ветра)

Коришћењем алтернативних облика енергије утиче се на раст животног стандарда, очување и заштиту животне средине.

Биомаса

Енергетски потенцијал биомасе је сконцентрисан у отпадцима из пољопривреде, шумске и дрвопрерадивачке производње (98% отпади из пољопривреде, 1,5% отпади из шумске производње и 0,5% отпади из дрвопрерадивачке производње).

Биогас

Биогас се производи и користи првенствено из разлога економичног управљања стајским ћубривом, ради оптимизације дохотка по хектару обрадиве површине, заштите човекове средине и радне околине и из потребе снабдевања фарми сопственом енергијом.

Сунчева енергија

Сунчево зрачење може да се користи за добијање топлотних и хемијских извора енергије, за трансформацију у механичку и електричну енергију.

Енергија ветра

Енергетски потенцијал ветра утврђује се:

1. Коришћењем метеоролошких података, са метеоролошким станицама;
2. Теренским испитивањима, да би се идентификовале области за детаљна испитивања (мерење брзине ветра, правац дувања ветра);
3. Верификацијом локација, на које треба поставити торњеве високе 50 м са метеоролошким инструментима на неколико нивоа.

Приоритети развоја енергетске инфраструктуре:

- Гасификација свих насељених места на простору обухвата Плана, изградњом разводне и дистрибутивне гасоводне мреже,
- Стимулисати развој и коришћење алтернативних облика енергије (геотермална енергија, биомаса, биогас, сунчева енергија и енергија ветра).

Телекомуникациони и РТВ потенцијал

Изграђени оптички спојни путеви уз све важније путне правце и дигитализовани систем у већини насеља представља потенцијал у овој области.

За квалитетно одвијање телекомуникационог саобраћаја на подручју у обухвatu Плана²⁴, потребно је изградити квалитетне спојне путеве оптичким кабловским везама, уз све главне и локалне путне правце.

²³ Обухват плаана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

²⁴ Обухват плаана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

Систем преноса треба да се одвија преко дигиталних аутоматских телефонских централа довољног капацитета, које треба поставити у свим насељима. За свако домаћинство обезбедити по један директан телефонски прикључак, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике.

У свим насељима и на туристичким и другим локалитетима, потребно је изградити примарну и секундарну кабловску мрежу.

Изградити антенске системе базних радио-станица по плановима развоја надлежних предузећа, како би се омогућио рад овог система телекомуникација на целом планском подручју.

У свим насељима за квалитетан пријем и дистрибуцију радио и ТВ сигнала, изградити кабловски дистрибутивни систем (КДС).

Електроенергетска инфраструктура

Изграђена преносна и дистрибутивна електроенергетска мрежа и трафостанице представљају потенцијал у овој области.

На простору обухваћеном Планом²⁵, потребно је у потпуности ревитализовати преносну мрежу у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача.

Потребно је обезбедити довољно капацитета у постојећим ТС 110/20 kV и изградити нове капаците.

Нисконапонску мрежу у свим насељима, као и ону за потребе туристичких и других локалитета, на простору у обухвату Плана, потребно је у потпуности реконструисати.

7.8. ШУМЕ, ШУМСКА И ЛОВНА ПОДРУЧЈА

Потенцијали планског подручја су шуме, шумско земљиште у оквиру Резервата, као и шуме на простору који је у директном контакту са Резервatom а налазе се у обухвату Плана.

Шуме, шумско земљиште и ловна фауна у СРП Горње Подунавље

У оквиру Резервата се налазе шуме и шумско земљиште у површини од 11.121,76 ha од чега је шумом обрасла површина од 10.213,41 ha²⁶ што чини 51,98 % шумовитости.

Шумама газдују ЈП "Војводинашуме" и ЈП "Воде Војводине" у мањем делу. Заступљене су углавном високе шуме које чине аутохтоне шуме и шумске културе. На мањим површинама се налазе изданачке шуме које чине аутохтоне шуме и шуме багрема.

У оквиру режима I и II степена заштите налазе се фрагменти аутохтоних шумских састојина изузетно вредни за заштиту.

На простору Резервата постоје два ловишта којима газдује ЈП "Војводинашуме" ("Козара", "Апатински рит") на површини од 6.579 ha. Ово су ловишта отвореног типа која су ограничена према пољопривредном залеђу. Главне врсте дивљачи су јелен, срнча дивљач и дивља свиња, а интензивно се гаји европски јелен. Одређени број врста је заштићен као природна реткост.

Приоритети развоја **шумарства и ловних подручја** на подручју резервата су:

- реализација општих циљева заштите и развоја подручја којима би се обезбедила трајна заштита шумских екосистема, фрагмената аутохтоних шума, биљних и животињских природних реткости,

- рационално и вишнаменско коришћење шума и
- развој ловног и фото-сафари туризма.

Шуме, шумско земљиште, ваншумско зеленило и ловна фауна ван СРП Горње Подунавље

На простору ван резервата а у оквиру обухвата Плана²⁷ налазе се мање површине под шумама и шумским земљиштем и шуме уз каналску мрежу. Према катастарским подацима из 1987. године за општину Сомбор и 2004. године за општину Апатин, укупне површине под шумама за катастарске општине у обухвату овог Плана чине 9943,89 ha. Катастарски се не воде делови шума и шумског земљишта СРП Горње Подунавље, као и део простора у општини Апатин КО Купусина ван

²⁵ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

²⁶ Podatak iz Programa zaštite i razvoja SRP "Gorje Podunavje" za period 2002-2006., ЈП "Vojvodinašume", Г "Sombor"

²⁷ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

Резервата, јер су ту подаци недоступни. Из тог разлога није било могуће сагледати стваран однос између шума СРП Горње Подунавље за који постоје ажурирани подаци ЈП "Војводинашуме" и шума ван Резервата и дати стварну шумовитост простора у обухвату Плана.

На овом простору су евидентирана два ловишта ловачких удружења ("Западна Бачка" на територији општине Сомбор и "Крушковац" на територији општине Апатин), као и два рибњака - ловишта ("Колут" на територији општине Сомбор и "Свилојево рибњак" на територији општине Апатин). У ловиштима ловачких удружења заступљена је крупна и ситна дивљач, а на површинама рибњака је заступљена углавном пернатица дивљача.

Приоритети **развоја шума, ваншумског зеленила и ловних подручја** ван обухвата Резервата су:

- подизање нових шумских површина и унапређење општескорисних функција постојећих шума,
- подизање ваншумског зеленила посебно у виду заштитних појасева уз каналску и путну мрежу и заштитног зеленила на свим деградираним површинама,
- стварање вегетацијских коридора којима би се повезале шумске површине у атару са шумама Подунавља и омогућио проток биљних и животињских врста и
- повећање бројности и структуре дивљачи уз очување ретких и угрожених врста.

7.9. ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА И ПРОСТОРИ ЕВИДЕНТИРАНИ ЗА ЗАШТИТУ

Заштићена природна добра СРП Горње Подунавље

СРП Горње Подунавље је природно добро I категорије које обухвата 19.648,00 ха ритског комплекса уз леву обалу Дунава. Према Уредби о заштити на подручју резервата се спроводи тростепени режим заштите (режим I степена на површини од 261,62 ha, режим II степена на површини од 4.831,81 ha и режим III степена на површини од 14.542,57 ha).

Резерват одликују очувани и разноврсни хидрографски облици ритова (острва, аде, водени рукавци, меандри, ритске баре и мочваре) очуване изворне биљне заједнице (ритске шуме, ливаде и шеваре), разноврсна флора и ретке проређене биљне врсте (бели и жути локвањ, ребратица, борјак, курјак и др.), разноврсна фауна, нарочито птице мочварице и рибе и проређене и угрожене врсте (орao белорепан, прна рода, куна златица и белица, јазавац, дивља мачка).

Ово подручје одликује функционална повезаност воде и копна. Шуме и воде пружају услове за живот многобројним заједницама дивље фауне, а вегетација је у директној вези са низом плавних и подземних вода и микрорељефом терена.

Резерват је регистрован као међународно значајно станиште птица (IBA подручје), а номинован је за Рамсарско подручје (мочварна и друга влажна подручја према Конвенцији о заштити мочварних подручја) и Резерват биосфере (Мав-UNESCO).

Резерват је укључен и у пројекат прекограничне сарадње са суседним подручјима у Мађарској (Национални парк "Дунав-Драва") и Хрватској (Парк природе "Копачки рит"), као и у пројекат Европског резервата биосфере "Драва-Мура".

Приоритети развоја СРП Горње Подунавље су:

- доношење и усаглашавање планова, основа и програма као и друге документације са Уредбом о заштити,
- успостављање свих видова сарадње међу корисницима овог простора ЈП "Војводинашуме", ЈП "Воде Војводине", излетници, и др.,
- развијање свих облика презентације природних вредности и туристичко-едукативних садржаја,
- инвентаризација флоре и фауне, идентификација станишта и популација ретких и угрожених врста, картирање стања, праћење стања водног ресурса и
- успостављање сарадње у оквиру регионалне, националне и међународне мреже заштићених подручја природе.

Заштићена природна добра ван СРП Горње Подунавље

Ван простору Резервата, а у границама обухвата Плана²⁸ се налазе заштићена појединачна стабала и групе стабала (гинко у

²⁸ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

Апатину, амерички платан код Сонте и група стабала храста код Јеленског острва) и Арборетум - стари парк код Сонте као споменик пејзажне архитектуре.

Евидентирани су и простори који својим природним вредностима представљају природна добра која заслужују да буду стављена под заштиту. То су: Соњанска бара, водоток Киђош (Плазовић), Колутски рибњак, Канал ДТД, Церик - Поповац (ловачка ремиза), Брешка шума, Црна шума, Света Ана (Југово поље - платина).

Приоритети заштите на простору ван Резервата су заштита и очување већ заштићених природних добара и валоризација и стављање под заштиту простора значајних природних добара.

7.10. ЗАШТИТА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

На простору обухваћеном Просторним планом²⁹ подручја посебне намене СРП Горње Подунавље, забележена су 74 археолошка локалитета³⁰. Сви археолошки локалитети се налазе у широј зони Просторног плана, сем једног локалитета (красносредњевековно насеље) који се налази у оквиру зоне резервата. Ради потпуније евиденције културних добара треба спровести додатна истраживања. Реконструирање насеља из богате прошлости овог региона обогатиће његову културну и туристичку понуду.

За све будуће грађевинске радове који би се спроводили на археолошким локалитетима, или у његовој близини потребна је сагласност Покрајинског завода за заштиту споменика културе у Новом Саду.

7.11. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Основни потенцијал СРП Горње Подунавље представљају природне карактеристике овог простора:

- посебан режим вода Дунава и његових рукаваца, као и режим подземних вода, које стварају меандре, мртваје, маљаје, баре, мочваре и алувijалне наносе,
  - аутохтоне састојине врба, храст лужњака и других врста дрвећа, које представљају велико природно богатство,
  - разноврstan биљни и животињски свет са великим бројем разноврсних биоценоза,
  - велико богатство ихтиофауне,
  - станиште великог броја птица, од којих су неке веома ретке,
  - специфичан просторни распоред биљних формација, што је утицало да ово подручје представља последњу оазу аутохтоних станишта панонског јелена,
  - станишта јелена и других врста фауне.
- У циљу заштите и развоја СРП Горње Подунавље потребно је реализовати следеће:
- предузимати активности које поспешују или усмеравају природне и антропогене процесе у циљу задржавања постојећих изворних природних вредности,
  - обезбедити интегралну заштиту карактеристичних станишта флоре и фауне,
  - све облике туристичко-рекреативних и привредних активности ускладити са природним потенцијалима простора.

8. ПРЕГЛЕД И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И ПОДЛОГА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Постојећа документација представља добру информациону основу за израду Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље.

Просторни план Републике Србије је најважнија основа и полазни документ укупне документационе основе Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље.

Просторни план посебне намене Северно Подунавље - документациона основа, 1982. година

Концепција просторног уређења мађарско-југословенских пограничних рекреативних подручја - Северно Подунавље - анализа стања, 1982. година.

²⁹ Обухват плана подлеже променама у складу са будућим договорима о разграничењу Међудржавне дипломатске комисије

³⁰ Подаци добијени од Покрајинског завода за заштиту споменика културе, Нови Сад

Постојећа просторно-планска и урбанистичка документација урађена за општине Сомбор и Апатин

Општина Сомбор

- Просторни план општине Сомбор 1984. године.
- Урбанистички план за Бездан 1994. године.
- Урбанистички план за Бачки Брег 1988. године
- Урбанистички план за Бачки Моноштор 1990. године
- Урбанистички план за Колут 1996. године

Општина Апатин

- Просторни план општине Апатин 1992. године
- Генерални план града Апатина 1995. године
- Урбанистички план МЗ Купусина 1989. године
- Урбанистички план МЗ Сонта 1989. године

Документација урађена од стране корисника простора:

- Програм заштите и развоја Специјалног резервата природе Горње Подунавље за период 2002-2006. године шумско гајдинство "Сомбор", 2002. године.
- Специјални резерват природе Горње Подунавље-заштићена природна добра и екотуризам Војводине, Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Нови Сад 2004. године

Документација о шумама и ловним подручјима:

- Општа шумска основа Севернобачког шумског подручја за период 1995-2004. год.
- Посебне шумске, ловне и риболовне основе.

У области туризма консултована је следећа документација:

- Одрживи и одговорни развој туризма у 21. веку, Агенда 21. конференција УН 1992. ДИО
- Одрживи туризам, принципи, прописи, политика одрживости, Република Србија, министарство за заштиту природних богатстава и животне средине и министарство за промет, туризам и услуге, Београд 2002. године.
- Стратегија развоја туризма Републике Србије - израда у току
- Др О. Хаџић "Културни туризам" Нови Сад 2005. године.

Остала документација релевантна за подручје СРП Горње Подунавље:

- Mr Владимир Стојановић: Примена концепта одрживог развоја у специјалним резерватима природе Војводине, Нови Сад, 2004. године, Департман за географију, туризам и хотелијерство.
- Програм за израду Просторног плана подручја Дунавско-Савског појаса, Република Србија; Министарство грађевина; Завод за просторно планирање и урбанизам, Београд; 2000. године.

За потребе израде Програма прибављене су **топографске карте** размере 1:25000, 1:50000, и прегледни катастарски планови размере 1:10000 за катастарске општине Колут, Бачки Брег, Бачки Моноштор и Бездан као и катастарски планови 1:2500 КО Апатин 1:2880 КО Сонта и КО Купусина.

Општина	Катастарска општина	Прибављене подлоге			
		Премер	Премер	Топографске карте	Прегледни план
	Грађевински рејон	Ванграђевински рејон	1:5000 1:25000 1:50000	1:10000	
Сомбор	Бачки Брег			"	"
	Колут			"	"
	Бездан			"	"
	Бачки Моноштор			"	"
Апатин	Купусина	1:2880	1:2880	"	
	Апатин	1:1000	1:2500	"	
	Сонта	1:2880	1:2880	"	

Поред топографских и катастарских карата и планова, прибављени су од надлежне службе РГЗ статистички прегледи коришћења катастарских парцела по културама и класама.

9. САДРЖАЈ ОСНОВНИХ ФАЗА ИЗРАДЕ ПЛАНА

Фазе израде Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Горње Подунавље су:

I Стратегија развоја планског подручја; и

II Предлог Просторног плана

За прву фазу, најпре ће се формирати сценарио фазе, поставити прелиминарни циљеви, затим ће се дефинисати предмет и проблеми (све према постојећим документима и искуству), а на основу тога утврдити непосредни задаци за израду експертиза. Према овим задацима обрађивачи ће прикупити потребну документацију, а израда експертиза ће бити праћена и координирана од стране главног обрађивача Просторног плана. Завршene експертизе ће се синтетизовати у складу са сценаријом фазе и прелиминарним циљевима, да би се формирала најшира подлога за израду варijантних решења.

На основу критеријума извучених из експертиза и прикупљене документације утврдиће се предлози основних и посебних циљева, предлог основних правила коришћења, уређења, заштите и развоја планског подручја. Неопходно је направити евиденцију и сагледати могућност решавања конфликтака у простору на принципима одрживог развоја. Предложиће се најпогодније варijанте развоја у оквиру Стратегије, као и смернице за избор приоритета развоја.

По обављеној стручној контроли, о Стратегији развоја планског подручја ће се усаглашавати ставови надлежних Министарстава, посебних републичких организација, органа територијалних јединица, локалне самоуправе, као и корисника простора, ради рационалнијег завршетка израде и доношења планског документа.

Друга фаза представљаје Предлог просторног плана за алтернативу утврђену Стратегијом развоја и уређења планског подручја, након обављене стручне контроле и јавног увида.

Просторни план ће садржати текстуални део и графички приказ, у складу са садржајем дефинисаним Правилником о садржини и изради планских докумената ("Службени гласник Републике Србије", бр. 60/03).

Формиран Предлог просторног плана се поново излаже на јавни увид, после извршене стручне контроле.

Уговор о имплементацији Просторног плана је његов саставни део и закључује се по доношењу истог.

За потребе израде Просторног плана формираће се аналитичко-документациона основа просторног развоја, чији је саставни део и Стратегија развоја планског подручја.

10. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље", у складу са чл. 16, 21 и 22 Закона о планирању и изградњи (Службени гласник Републике Србије 47/03 и 34/06) садржи:

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

I Полазне основе

1. Опис границе подручја Просторног плана;
2. Обавезе, услове и смернице из планских докумената више реда и суседних подручја;
3. Скраћени приказ постојећег стања (природни ресурси, становништво, мрежа и функције насеља, рурална подручја, привредне делатности, услугне делатности и јавне службе, саобраћај и инфраструктурни системи, животна средина, природна и културна добра и др.);
4. Ограниченија и потенцијали подручја Просторног плана.

II Циљеви просторног развоја

1. Општи и посебни циљеви;
2. Циљеви развоја по појединачним областима.

III Границе целина и подцелина посебне намене и зона заштите

IV Положај и регионални аспекти развоја подручја посебне намене

V Намена површина посебне намене са билансима планираних намена и садржаја

VI Правила коришћења, уређења и заштите планског подручја

1. Уређење и коришћење подручја према утврђеном режиму заштите;
2. Коришћење и заштита природних ресурса;
3. Развој и уређење мреже насеља;
4. Просторни развој и уређење руралних подручја;
5. Просторни развој и размештај привредних делатности;
6. Просторни развој и размештај услужних делатности и јавних служби;
7. Просторни развој, размештај и коришћење инфраструктурних система;
8. Защита животне средине;
9. Защита природних и културних добара;
10. Коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода.

VII Процена економске оправданости и социјалне прихватљивости планираних активности, објекта и функција посебне намене

VIII Имплементација просторног плана

1. Листа приоритетних активности за имплементацију Просторног плана;
2. Учесници у имплементацији Просторног плана;
3. Мере и инструменти за имплементацију Просторног плана;
4. Уговор о имплементацији Просторног плана.

ГРАФИЧКИ ДЕО

Графички део Просторног плана садржи рефералне карте у размери 1: 50 000, и то:

1. Посебна намена простора;
2. Мрежа насеља, функција, јавних служби и инфраструктурних система;
3. Природни ресурси, заштита животне средине и природних и културних добара.

11. ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ОСНОВНИХ ФАЗА ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Израда и доношење Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Горње Подунавље одвијаје се по следећој динамици:

I СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА

Израда радне верзије Стратегије развоја планског подручја (интерпретација резултата анализе постојеће документације за планско подручје и резултат урађених експертиза по различитим областима; опис стања, потенцијала и ограничења на планском подручју; предлог основних и посебних циљева; предлог основних правила коришћења, уређења заштите и развоја планског подручја; евиденција и могућност решавања конфликтака у простору на принципима одрживог развоја, варijante развоја; смернице за избор приоритета и приоритети развоја; други елементи од значаја за израду просторног плана)

Рок: 7 месеци

● Стручна контрола Стратегије развоја планског подручја и усаглашавање ставова надлежних министарстава, посебних републичких организација, органа територијалних јединица, локалне самоуправе и корисника простора

Рок: 1 месец

● Израда финалне верзије Стратегије развоја планског подручја

Рок: 0,5 месеци

II ПРЕДЛОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

ИЗРАДА РАДНЕ ВЕРЗИЈЕ ПРЕДЛОГА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Рок: 3,5 месеца

СТРУЧНА КОНТРОЛА РАДНЕ ВЕРЗИЈЕ ПРЕДЛОГА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Рок: 1 месец
ИЗРАДА ФИНАЛНЕ ВЕРЗИЈЕ ПРЕДЛОГА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Рок: 0,5 месеци
ОБАВЉАЊЕ ЈАВНОГ УВИДА

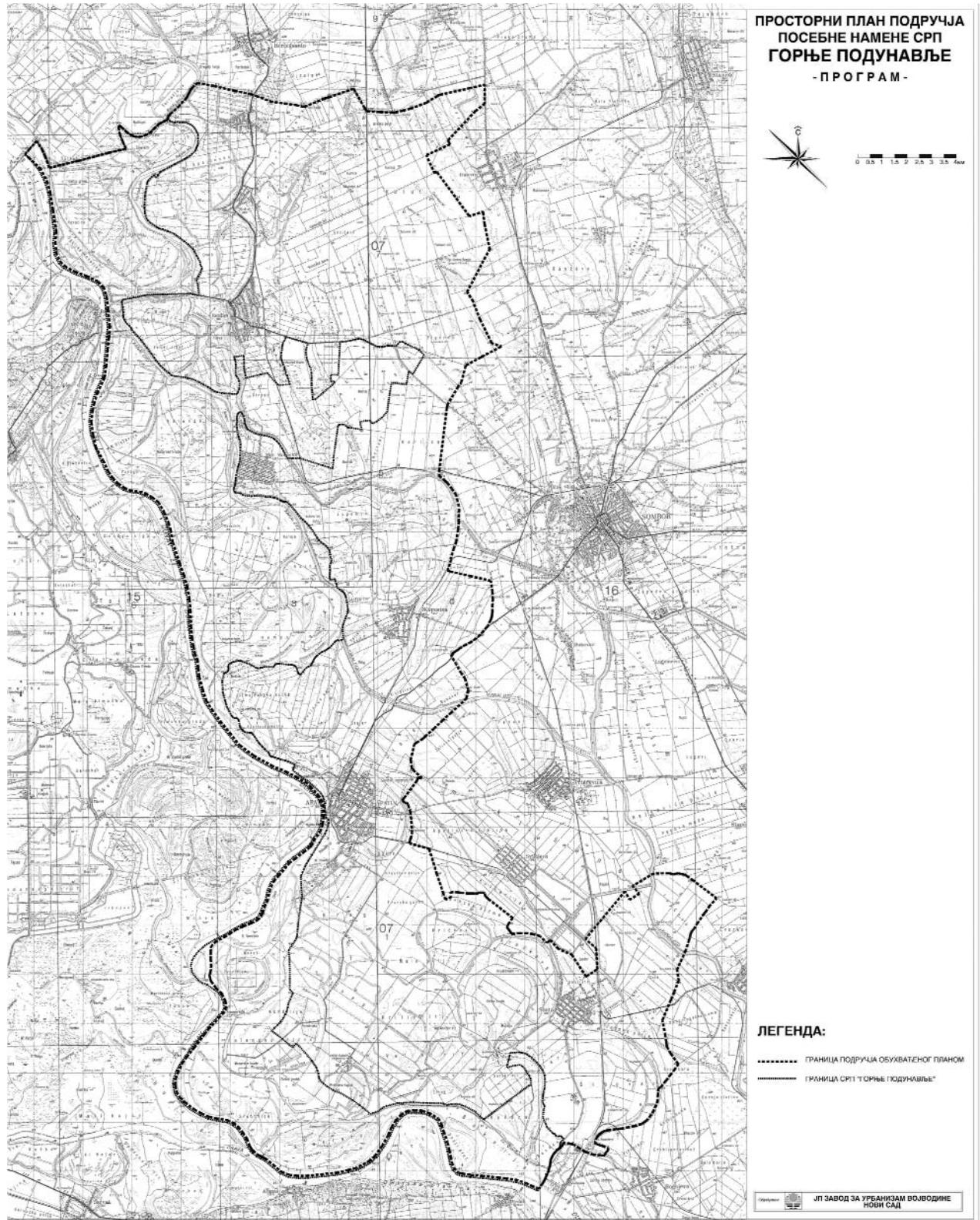
Рок: 1 месец
ИЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Рок: 0,5 месеци
Укупно време за израду Просторног плана у свим фазама износи 15 месеци.

12. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Потребна средства за израду Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Горње Подунавље по фазама израде плана износе:

- Стратегија развоја планској подручја	6 000 000,00 дин.
- Предлог Просторног плана	2 000 000,00 дин.
Укупно	8 000 000,00 дин.

На основу члана 9. став 1. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04), чл. 6 и чл. 8. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06), чл. 5. и чл. 13. Статута Републичке агенције за просторно планирање ("Службени гласник РС", број 96/03), Републичка агенција за просторно планирање, Организациона јединица за територију Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду, доноси

ОДЛУКУ О ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ

Члан 1.

Овом одлуком се: утврђују разлози за обављање стратешке процене утицаја на животну средину подручја у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" (у даљем тексту: Просторни план); одређују питања и проблеми везани за животну средину који се разматрају у стратешкој процени; одређују елементи извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени); одређују носилац изrade Извештаја о стратешкој процени и утврђују његове обавезе, као и начин учешћа заинтересованих органа и организација и јавности у поступку изrade и разматрања Извештаја о стратешкој процени.

Саставни део ове одлуке су Програмске основе за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" на животну средину (у даљем тексту: Програмске основе), које су одштампане у прилогу.

Члан 2.

Основни разлог за вршење стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана (у даљем тексту: стратешка процена) је заштита, унапређење и одржivo коришћење заштићеног природног добра I категорије, које је на међународном нивоу значајно подручје за птице, значајно подручје за биљке, планирано за номинацију за упис у Рамсарска подручја и разматра се као међународни резерват биосфере. Остали разлози за вршење стратешке процене се односе на сагледавање, процену и утврђивање могућности значајних утицаја на животну средину на основу промена у просторно-функционалној организацији подручја које се планирају Просторним планом, а које могу бити од утицаја на стање животне средине, са проценом мера које је потребно предузети како би се евентуални могући значајни штетни утицаји на животну средину спречили, отклонили или смањили на минимум а позитивни увећали.

Члан 3.

У оквиру стратешке процене разматраје се следећа питања и проблеми везани за животну средину у Просторном плану:

- очување јединствености, изврности и аутентичности природних вредности подручја;
- трајна заштита, унапређење, одржivo коришћење и управљање природним вредностима;
- усклађивање планских и програмских документа (шумске, ловне, риболовне основе, програм заштите и развоја резервата итд.) са другим законским актима и Уредбом о заштити резервата;
- заштита специјског и екосистемског диверзитета и типова станишта, специфичних и посебних типова акватичне, мочварно-барске, ливадске вегетације, вегетације аутохтоних шума и популације ретких и угрожених врста флоре и фауне;
- активна заштита екосистема ревитализација вредних станишта и успостављање свеобухватног мониторинга;
- развој туристичко-рекреативних потенцијала;
- заштита, унапређење и очување природних и културних вредности резервата и усклађеност његовог коришћења са прописаним режимима заштите.

Члан 4.

Разлози за изостављање поједињих питања и проблема везаних за животну средину у Просторном плану из стратешке процене, биће садржани у Извештају о стратешкој процени.

Члан 5.

За потребе изrade Просторног плана приступ се изради Извештаја о стратешкој процени.

Елементи Извештаја о стратешкој процени су:

- I Полазне основе стратешке процене
- II Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора
- III Процена могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину
- IV Смернице за израду стратешких процена на низким хијерархијским нивоима и процена утицаја пројектата на животну средину
- V Програм праћења стања животне средине у току спровођења Просторног плана (мониторинг)
- VI Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене
- VII Приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог Просторног плана са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у радну верзију предлога просторног плана
- VIII Закључци до којих се дошло током изrade извештаја о стратешкој процени представљени на начин разумљив јавности
- IX Други подаци од значаја за стратешку процену.

Елементи Извештаја о стратешкој процени ближе су дати у Програмским основама.

Члан 6.

За носиоца изrade Извештаја о стратешкој процени одређује се Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање "Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад, Железничка бр. 6/ III (у даљем тексту: Завод).

За израду Извештаја о стратешкој процени Завод ће формирати мултидисциплинарни стручни тим у саставу: дипломирани биолог, дипломирани инжењер архитектуре, дипломирани инжењер грађевине (хидроинжењер), дипломирани инжењер агрономије, дипломирани инжењер пејзажне архитектуре, дипломирани просторни планер, дипломирани инжењер шумарства, дипломирани инжењер машинства, дипломирани економиста, дипломирани правник и др.

Завод и стручни тим су у обавези да утврде методологију изrade Извештаја о стратешкој процени.

Рок за израду Извештаја о стратешкој процени је 12 месеци од дана доношења ове Одлуке.

Члан 7.

Учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку изrade и разматрања Извештаја о стратешкој процени обезбеђује Републичка агенција за просторно планирање, Организациона јединица за територију Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду.

Оглашавање излагања на јавни увид Извештаја о стратешкој процени спроводи Републичка агенција за просторно планирање, Организациона јединица за територију Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду, истовремено са оглашавањем излагања на јавни увид Предлога Просторног плана, са подацима о времену и месту излагања на јавни увид, начину на који заинтересована правна и физичка лица могу доставити примедбе, времену и месту одржавања јавне расправе, као и друге информације које су од значаја за јавни увид.

Члан 8.

Средства за израду Извештаја о стратешкој процени биће обезбеђена у буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2007. годину.

Број: 350-57/2007-01

Дана: 02/02/2007.

Директор

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Одлука о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Горње Подунавље (у даљем тексту: Одлука) доноси се на основу члана 9. став 1. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04), чл. 6. и чл. 8. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06), чл. 5. и чл. 13. Статута Републичке агенције за просторно планирање ("Службени гласник РС", број 96/03).

Републичка агенција за просторно планирање, Организациона јединица за територију Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду (у даљем тексту: Организациона јединица Нови Сад) надлежна је за доношење ове Одлуке. Из разлога што је чланом 9. став 1. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину прописано да одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма, а на основу чл. 6. и чл. 8. Закона о планирању и изградњи и чл. 5. и чл. 13. Статута Републичке агенције за просторно планирање, Организациона јединица Нови Сад обавља између осталог, послове који се односе на припрему и предлагање Скупштини Аутономне Покрајине Војводине просторних планова подручја посебне намене на територији Аутономне Покрајине Војводине.

На основу члана 9. ст. 1. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, донета је Одлука о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље". Одлука о потреби обављања стратешке процене донета је на основу Програмских основа за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја, који су дати у прилогу. Сви елементи Одлуке су настали као резултат разматрања стручних проблема везаних за животну средину (вода, ваздух, земљиште), а у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајање планова и програма. Размотрени су елементи из члана 4. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, на основу чега је утврђена потреба обављања стратешке процене утицаја на животну средину и у том смислу израде Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" на животну средину.

У складу са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину овом Одлуком се: утврђују разлоги за обављање стратешке процене утицаја на животну средину; се одређују питања и проблеми који ће се разматрати у стратешкој процени; утврђују разлоги за изостављање поједињих питања и проблема везаних за животну средину у Просторном плану из стратешке процене; одређују елементи Извештаја о стратешкој процени; одређује носилац изrade Извештаја о стратешкој процени и утврђују његове обавезе, као и одређује начин учешћа заинтересованих органа и организација и јавности у поступку изrade и разматрања Извештаја о стратешкој процени.

Извештај о стратешкој процени садржаје разлоге за изостављање поједињих питања и проблема везаних за животну средину у Просторном плану, који ће се утврдити на основу поступка евакуације могућих утицаја који немају стратешки значај по интензитету и просторним димензијама, а истовремено ће се преиспитати везе са усвојеним плановима и програмима урађеним у складу са Законом о стратешкој процени.

Чланом 11. ст. 1. и ст. 2 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину прописано је да је у припреми Одлуке о изради стратешке процене орган надлежан за доношење одлуке дужан да затражи мишљење од органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација. У том смислу у припреми Одлуке затражено је мишљење од: Покрајинског секретаријата за заштиту животне средине и одрживи развој, Покрајинског секретаријата за архитектуру, урбанизам и градитељство, Покрајинског секретаријата за пољoprивреду, водопривреду и шумарство, Завода за заштиту природе Србије, Јавног водопривредног предузећа Војводинаводе, Покрајинског завода за заштиту споменика културе, ЈП за Просторно и урбанистичко планирање, урбанизам и заштиту споменика културе Сомбор, ЈП "Војводинашуме" Нови Сад, Шумско газдинство "Сомбор", ЈП Железнице

Србије Београд, НИС Нафтагас Нови Сад, ВДП "Западна Бачка" Сомбор, Ловачког савеза Војводине, Телеком Србија - Извршна јединица Сомбор, Теленор д.о.о. Телеком Србија - Дирекција за мобилне телекомуникације, сектор за мрежу Београд, Дирекција за мрежу, ЈП "Путеви Србије" - регионални центар "Север" Нови Сад, ЈП "Електропривреда Србије" - Електротехничка индустрија "Сомбор", ВП "Дунав" - АД Бачка Паланка, Републичког сеизмолошког завода, Републичког хидрометеоролошког завода.

Према члану 11. ст. 3. и ст. 4 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, рок за достављање мишљења је 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења. Уколико се мишљење не достави у том року сматра се да нема примедби на предложену садржину одлуке о изради стратешке процене, и у том смислу сматра се да органи и организације које нико доставили мишљења немају примедбе на ову одлуку.

Средства за израду Извештаја о стратешкој процени биће обезбеђена у буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2007. годину.

**Република Србија
Аутономна Покрајина Војводине
Покрајински секретаријат за заштиту
животне средине и одрживи развој**

Булевар Михајла Пупина 16
21000 Нови Сад
Број 9-501-00002/2007-04
Датум: 08. 01. 2007.

Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој на основу члана 9. став 3. члана 11. став 1. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 35/2004), на захтев Републичке агенције за просторно планирање - организациона јединица за територију АП Војводине из Новог Сада, у поступку давања мишљења о потреби изrade Стратешке процене утицаја на животну средину за Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље", доноси

МИШЉЕЊЕ о изради стратешке процене утицаја на животну средину

За потребе изrade Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље", потребна је израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Републичка агенција за просторно планирање - организациона јединица за територију АП Војводине из Новог Сада, затражила је Мишљење о потреби изrade стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље". Уз захтев је достављен предлог Одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину за Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" и Програмске основе за израду извештаја о Стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" на животну средину, којима се предлаже приступање изrade Извештаја о стратешкој процени. Предлог Одлуке о изради стратешке процене садржи све елементе прописане чланом 9. став 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04).

По прегледу достављене документације, закључено је да у циљу унапређења квалитета животне средине стратешка процена утицаја мора бити интегрисана у процес планирања, те је донето мишљење о приступању изrade Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље".

**Покрајински секретар
Проф. др Золтан Ђармати**

Решење доставити:
Подносиоцу захтева
Архиви

Република Србија
 Аутономна Покрајина Војводине
**Покрајински секретаријат за архитектуру,
 урбанизам и градитељство**
 Број 112-35-00001/2007-01
 Датум: 08. 01. 2007.
 НОВИ САД

**РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА ЗА ПРОСТОРНО
 ПЛАНИРАЊЕ БЕОГРАД
 КРАЉА МИЛУТИНА 10а**

У смислу члана 11. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, у прилогу дописа достављамо мишљење на Предлог одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Горње Подунавље.

Покрајински секретар
 за архитектуру, урбанизам и градитељство
Владимир Зеленовић, дипл. инж. маш.

Република Србија
 Аутономна Покрајина Војводине
**Покрајински секретаријат за архитектуру,
 урбанизам и градитељство**
 Број: 112-35-00001/2007-01
 Дан: 08. 01. 2007. године
 НОВИ САД

Покрајински секретаријат за архитектуру, урбанизам и градитељство, сходно члану 9. и члану 11. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004), поступајући по захтеву Републичке агенције за просторно планирање, од 24. 12. 2006. године, запримљеног у овом секретаријату 04. 01. 2007. године за давање мишљења на Предлог одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Горње Подунавље, даје следеће

МИШЉЕЊЕ

РАЗМАТРАЈУЋИ САДРЖИНУ ОДЛУКЕ О ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ, НАРОЧИТО РАЗЛОГЕ ЗА ВРШЕЊЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРЕДМЕТНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ПИТАЊА И ПРОБЛЕМЕ ВЕЗАНЕ ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ КОЈИ ЋЕ СЕ РАЗМАТРАТИ У ОКВИРУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ, КАО И ЕЛЕМЕНТЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ, А КОЈИ СУ НАВЕДЕНИ У ОВОЈ ОДЛУЦИ, МИШЉЕЊА СМО ДА ЈЕ БИЛО ОСНОВА ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРЕДМЕТНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.

Покрајински секретар
 за архитектуру, урбанизам и градитељство
Владимир Зеленовић, дипл. инж. маш.

НОВИ БЕОГРАД, др Ивана Рибара 91
 Радна јединица НОВИ САД
 Радничка 20А
 Тел: 021/489-6-301
 Факс: 021/6616-252

Р е п у б л и к а С р б и ј а
Републичка агенција за просторно планирање
БЕОГРАД, Краља Милутина 10 а

Предмет: Веза Ваш допис број 350-731/2006-01

Републичка агенција за просторно планирање Београд, до-
 ставила је Заводу за заштиту природе Србије Предлог одлуке

о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана посебне намене специјалног резервата природе "Горње Подунавље" у складу са чланом 9. Закона о Стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС"; број 135/04).

У складу са одредбама члана 9. и 11. цитираног Закона као и достављеног Предлога одлуке о изради Стратешке процене утицаја на животну средину ПППП намене СРП "Горње Подунавље" истичемо следеће:

• У предлогу Одлуке о изради Стратешке процене недостаје период за који се Просторни план доноси;

• У члану 2. Предлога одлуке мишљења смо да треба истaćи да се стратешка процена врши за заштићено природно добро чиме се и наглашава значај и неопходност израде и доношења стратешке процене;

• У члану 3. тачка 2. треба да садржи заштиту, унапређење, и одрживо коришћење и управљање природног добра;

• Члан 3. тачка 3. усклађивање свих планских и програмских докумената (шумске, ловне, риболовне основе, програм заштите и развоја резервата) су по Уредби о заштити Резервата у законској обавези да се усагласе;

• Члан 3. тачка 4. заштита се односи на специјски и екосистемски диверзитет и типове станица у Резервату а посебно на оне који су приоритетни за заштиту природе, због чега је Резерват и успостављен;

• Члан 3. тачка 7. заштита, унапређење и очување природних и културних вредности Резервата као и коришћење прописано је Режимима заштите. Није тачна констатација да се то ради у циљу уписа на листу Рамсарских подручја (не постоји национална мрежа Рамсарских подручја, постоји светска листа ових подручја на којој су до сада уписана четири природна добра из Србије) и проглашења за Резерват биосфере.

• Члан 4. није у складу са чланом 12. и 15. Закона о Стратешкој процени утицаја на животну средину. Како се ради о природном добру не могу се навести разлоги за изостављање појединачних питања и проблема везаних за животну средину него напротив та питања и проблеми морају бити обрађени у Стратешкој процени и морају се наћи како у Одлуци тако и у Извештају о Стратешкој процени.

Ово подручје је значајно за заштиту на националном и међународном нивоу. Заштићено је на међународном нивоу као значајно подручје за птице (IBA), значајно подручје за биљке (IPA), номинију се за упис у Рамсарска подручја (званична номинација планирана за 2. 02. 2007.), разматра се као међународни резерват биосфере и прекограницично подручје. Истичемо да СРП "Горње Подунавље" заједно са ПП "Копачки рит" у Републици Хрватској и НП "Дунав - Драва" у Републици Мађарској на које се надовезује, представљају највеће и најзначајније плавно подручје у средњем току Дунава.

• Члан 6. тачка 2. препоручујемо да се више укључе стручњаци из области заштите природе, односно биологи оних смерова због којих је Резерват и проглашен као и хидроинжињери;

• У складу са наведеним препорукама неопходно је и усагласити и дато образложение.

Завод за заштиту природе Србије је мишљења да је неопходно у предлог Одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене специјалног резервата природе "Горње Подунавље" уградити напред наведене примедбе и предлоге у противном сматрамо да у достављеној форми неће дати целовите одговоре на питања заштите, уређења и коришћења простора и природних ресурса природног добра.

Директор
др. Лидија Амицић

Доставити:

- Наслову
- Архива
- Документација

НОВИ БЕОГРАД, Др Ивана Рибара 91
 Радна јединица НОВИ САД
 НОВИ САД, Радничка 20 а
 Тел: 021/489-6-301
 Факс: 6616-252

Дат. 23. 05. 2006.
 Број: 03-670/2

Предмет: Примедбе на Предлог одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину ПППП СРПГП

Дописом бр. 350-731/2006-01 Републичка агенција за просторно планирање Београд доставила је ЈП "Војводинашуме" ШГ "Сомбор" Предлог одлуке о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље" у складу са чланом 9 Закона о Стратешкој процени утицаја на животну средину (Сл. РС. 135/04)

У складу са одредбама чл. 9. и 11. цитираног Закона, као и достављеног предлога Одлуке о изради Стратешке процене утицаја на животну средину ПППП намене СРП "Горње Подунавље" мишљења смо да треба уважити следеће напомене:

- У ПППП намене треба нагласити да се ради о заштићеном природном добру I категорије - Специјални резерват природе, установљеног због заштите специјског и екосистемског диверзитета и типова станишта у резервату.

- Сва планска и програмска документација која се односи на простор СРПГП мора бити усклађена са Уредбом о проглашењу резервата (Шумско привредне основе, Ловне основе, Програми заштите и развоја резервата, Програми развоја рибарства, Планови...)

- Унапређење и очување природних и културних вредности Резервата, као и његово коришћење прописано је режимима заштите. Ово подручје је значајно за заштиту на националном и међународном нивоу. На међународном нивоу заштићено је као значајно подручје за птице (IPA), значајном подручју за биљке (IPA), номиније се за упис у Рамсарска подручја, предложен је за међународни резерват биосфере, заједно са ПП "Копачки рит" у Р. Хрватској и НП "Дунав-Драва" у Р. Мађарској представља највеће и најзначајније плавно подручје на средњем току Дунава.

- У израду ППП намене обавезно укључити инжињере шумарства.

С' поштовањем

ДИРЕКТОР
ШГ "Сомбор"
Стипан Кустурин дипл. инж.

Број: ИН/ЗВ 6. 20. 3-29/2
Датум: 22. 01. 2007. год.

Република Србија
Републичка агенција
за просторно планирање
11000 Београд
Краља Милутина бр. 10А

ПРЕДМЕТ: Обавештење

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ**2. РАЗЛОЗИ ЗА ВРШЕЊЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ**

- 2.1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
  - 2.2. ПОСТОЈЕЋИ ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
  - 2.3. ПРОБЛЕМИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КОЈИ ЂЕ БИТИ РАЗМАТРАНИ У ИЗВЕШТАЈУ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ
- 2.3.1. Приказ циљева и основних развојних карактеристика просторног плана
- 2.3.2. Евалуација могућих значајних утицаја (према члану 6. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину)

3. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА**4. ЕЛЕМЕНТИ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ****5. НАЧИН УЧЕШЋА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА И ЈАВНОСТИ У ПОСТУПКУ ИЗРАДЕ И РАЗМАТРАЊА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ****6. ИЗБОР И ОБАВЕЗЕ НОСИОЦА ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ**

- 6.1. ИЗБОР НОСИОЦА ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈАНА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
- 6.2. ГАНТОГРАМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
- 6.3. ПРЕДЛОГ МЕТОДОЛОГИЈЕ
- 6.4. САСТАВ СТРУЧНОГ ТИМА

- на Ваш број 350-731/2006-01
од дана 27. 12. 2006. год.

У вези са вашим дописом број 350-731/2006-01 од дана 27. 12. 2006. год. и запримљеним Предлогом одлуке о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене, специјалног резервата природе "Горње Подунавље", на мишљење, сходно одредбама члана 9. и члана 11. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, обавештавате се да на исти немамо примедби нити предлога.

С поштовањем

Директор огранка
Александар Маливук, дипл. инж.

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ, НОВИ САД

**ПРОГРАМСКЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ИЗВЕШТАЈА
О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ППППН СРП ГОРЊЕ ПОДУНАВЉЕ
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ДИРЕКТОР
Перица Манојловић, дипл. инж. саобр.

Нови Сад, avgust 2006. године

Наручилац активности:

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА АРХИТЕКТУРУ,
УРБАНИЗАМ И ГРАДИТЕЉСТВО**

Покрајински секретар
Владимир Зеленовић, дипл. инж. маш.

Носилац активности:

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА ЗА ПРОСТОРНО
ПЛАНИРАЊЕ
ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА ЗА ТЕРИТОРИЈУ
АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ**

Обрађивач:
ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ, НОВИ САД

Одговорни планер
Љубица Протић Еремић, дипл.инж.хорт.

Директор
Перица Манојловић, дипл.инж.саобр.

САДРЖАЈ**1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ****2. РАЗЛОЗИ ЗА ВРШЕЊЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ**

- 2.1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
  - 2.2. ПОСТОЈЕЋИ ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
  - 2.3. ПРОБЛЕМИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КОЈИ ЂЕ БИТИ РАЗМАТРАНИ У ИЗВЕШТАЈУ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ
- 2.3.1. Приказ циљева и основних развојних карактеристика просторног плана
- 2.3.2. Евалуација могућих значајних утицаја (према члану 6. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину)

3. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА**4. ЕЛЕМЕНТИ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ****5. НАЧИН УЧЕШЋА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА И ЈАВНОСТИ У ПОСТУПКУ ИЗРАДЕ И РАЗМАТРАЊА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ****6. ИЗБОР И ОБАВЕЗЕ НОСИОЦА ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ**

- 6.1. ИЗБОР НОСИОЦА ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈАНА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
- 6.2. ГАНТОГРАМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
- 6.3. ПРЕДЛОГ МЕТОДОЛОГИЈЕ
- 6.4. САСТАВ СТРУЧНОГ ТИМА

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину се врши у контексту реализације принципа одрживог развоја у процесу доношења одлука о изради планских докумената. Значај стратешке процене утицаја на животну средину огледа се у:

- заснивању на принципима одрживог развоја, бавећи се узроцима настајања еколошких проблема на њиховом извору,
- обради питања и утицаја ширег значаја, који се не могу поделити на пројекте,
- провери предности различитих варијанти развојних концепата,
- избегавању ограничења која се појављују код процене утицаја на животну средину већ дефинисаног пројекта;
- обезбеђивању локационе компатibilности планираних решења са аспекта животне средине,
- утврђивању одговарајућег контекста за анализу утицаја конкретних пројеката, укључујући и претходну идентификацију проблема и утицаја који заслужују детаљније истраживање, итд.

Стратешка процена утицаја на животну средину уведена је у процес планирања ступањем на снагу "сета закона о заштити животне средине", и то:

- **Законом о заштити животне средине** ("Службени гласник РС", број 135/2004), и
- **Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину**

("Службени гласник РС, број 135/2004).

Одредбама члана 35. Закона о заштити животне средине одређено је да се "Стратешка процена утицаја на животну средину ради за планове, програме и основе у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама и других области и саставни је део плана, односно програма или основе". Стратешка процена утицаја на животну средину мора бити усклађена са другим проценама утицаја на животну средину, као и са плановима и програмима заштите животне средине и врши се у складу са поступком прописаним посебним законом, односно, Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Ступањем на снагу Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину утврђена је обавеза да се за наведени план изради Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље на животну средину.

● **Одредбама члана 9. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ближе је прописан начин доношења одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину. Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.**

Програмске основе за израду Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље на животну средину би требало да представљају основу информација за доношење Одлуке о изради и обухвату стратешке процене. Програмске основе су саставни део Програма за израду ПППН СРП Горње Подунавље, који поред програмских елемената за израду Просторних плана дефинише елементе за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, као и начин учешћа надлежних органа и заинтересованих организација и јавности у разматрању извештаја.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ВРШЕЊЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Правни основ за вршење стратешке процене и израду Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље на животну средину (даље: **Извештај о стратешкој процени**) налази се у:

1) Одредбама члана 5. став 1., Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којом је прописан предмет стратешке процене и којом је утврђена обавеза вршења стратешке процене за просторне планове.

2) Одредбама члана 9. ст. 1. и 5. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, којима је утврђено да Одлуку о изради стратешке процене утицаја доноси орган над-

лежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација, као и да Одлука чини саставни део одлуке о припреми плана и програма и објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Сагласно одредбама члана 6. Закона о стратешкој процени, критеријуми за утврђивање могућности значајних утицаја на животну средину планова и доношење одлуке о изради стратешке процене садржани су у Прилогу I. Ови критеријуми заснивају се на: **(1) карактеристикама плана** и **(2) карактеристикама утицаја**. За доношење одлуке о изради и обухвату стратешке процене утицаја на животну средину, уз примену осталих критеријума, посебно је важна идентификација проблема заштите животне средине планској подручја и могућност утицаја плана на:

● ваздух	● заштићена природна добра
● воде	● становништво и здравље
● земљиште	● градове и друга насеља
● климу	● културно-историјску баштину
● биљни и животињски свет	● инфраструктурне, индустријске
● станишта и биодиверзитет	● друге створене вредности

2.2. ПОСТОЈЕЋИ ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Основни проблем у области **заштите природних добара** на подручју Специјалног резервата природе Горње Подунавље је неусклађеност између њихове заштите и начина коришћења.

У обухвату Просторног плана, са аспекта **заштите животне средине**, присутни су следећи проблеми:

- изменејен просторни распоред аутохтоне вегетације због промене режима воде, који је условљен изградњом одбрамбеног насила у незаштићеном делу,
- недовољна снабдевеност насеља водом,
- неизграђена фекална и атмосферска канализација у насељима,
- угроженост водотока отпадним водама,
- неадекватно одлагање комуналног отпада и отпада животињског порекла,
- изградња викенд насеља је изазвала неконтролисано коришћење простора.

Основни проблеми у области **шума и шумског земљишта** у оквиру СРП проистичу због поремећеног водног режима у прошлости, односно осушене су велике површине аутохтоних шума, које су замењене шумским културама.

Основни проблеми у области шума и шумског земљишта ван СРП су:

- мала шумовитост,
- неразвијене категорије ваншумског зеленила.

Постојећи проблеми и ограничења за даљи развој подручја обухваћеног Просторним планом у области **мреже насеља** односе се на:

- неразвијеност хијерархије насеља по критеријуму агломерације становништва због мале густине насељености (67,9 цт/км² ју односно на 94 цт/км² на подручје АП Војводине);
- ниска густина мреже насеља (1,2 насеља/100 км² ју односно на 2,2 насеља/100 км² на подручју АП Војводине);
- неконтролисано ширење насеља, првенствено везано за тзв. викенд изградњу.

Основни проблеми и ограничења у развојном смислу везани за **становништво** овог подручја су:

- изражена тенденција старења популације;
- демографско пражњење насеља.

Основни проблеми и ограничења везани за развој **привреде** проистичу из:

- пада производње, недовољне изкоришћености постојећих капацитета;
- значајног корпуса проблема везаних за становништво као непосредни развојни фактор (виталне карактеристике, старосна структура...);
- дејства специфичних фактора током 90-тих година прошлог века (чије последице до данас нису елиминисане), који су условили погоршање пословних резултата, смањење финансијског, као и слабљење развојног потенцијала привреде подручја.

Пољопривредна производња на подручју СРП Горње Подунавље у погледу гајења воћа и поврћа није у довољној мери развијена.

Проблеми и ограничења у области заштите **непокретних културних добара** односе се на:

- недостатак истраживања и угроженост евидентираних археолошких локалитета;
- успорену динамику истраживања и вршења одговарајућих конзерваторских радова;
- недовољну туристичку и медијску презентацију непокретних културних добара.

● У функционисању **саобраћајне инфраструктуре** проблем представља непостојање тзв. саобраћајне политике односно стратешких опредељења који би кумулисали све правце развоја и афирмације оваквих локалитета у остварењу оптималне користи за цело друштво, али и очувању свих природних вредности СРП Горње Подунавље. Оцењује се да је саобраћај недовољно укључен у укупну афирмацију овог простора, јер је овај простор недовољно заступљен у оквиру туристичке понуде. Оценом створених услова на предметном подручју констатовано је да је досадашњи развој створио следеће проблеме у области **водопривреде**:

- смањена отворена површина воденог огледала,
- недовољна снабдевеност становништва квалитетном водом у насељима, производних, службних и пољопривредних структура,
- неизграђеност и непостојање система одвођења отпадних вода као и третман отпадних вода (ППОВ),
- недовољна изградња мреже уличних отворених канала за прихват атмосферских вода, и
- незаштићеност водних ресурса од загађивања.

2.3. ПРОБЛЕМИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КОЈИ ЋЕ БИТИ РАЗМАТРАНИ У ИЗВЕШТАЈУ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ

2.3.1. Приказ циљева и основних развојних карактеристика просторног плана

Основни циљ изrade Просторног плана је стварање планској основа за организовани просторни развој, заштиту и уређење Специјалног резервата природе Горње Подунавље.

Задатак Просторног плана јесте да се помире интереси заштите природног добра, рибарства, туризма, водопривреде, пољопривреде и осталих корисника простора.

Са аспекта **заштите природе и животне средине** основни циљ изrade Просторног плана је спровођење заштите овог природног феномена и њено постављање на виши ниво, у циљу реализације утврђених режима заштите, са усмеравањем људских активности у наведеном контексту.

Због изузетних природних вредности, које указују на јединственост подручја националних и европских размера, присутне људске делатности и могућности заштите и коришћења овог простора, основни циљеви Просторног плана треба да буду:

- очување јединствености, извornosti и аутентичности природних вредности подручја,
- трајно одрживо управљање и коришћење природних ресурса уз поштовање Уредбе о заштити СРП "Горње Подунавље" ("Службени гласник РС", бр. 45/2001),
- усклађивање шумских основа са другим законским актима и Уредбом о заштити резервата,
- заштита специфичних и посебних типова акватичне, мочварно-барске, ливадске вегетације, вегетације аутохтоних шума и популације ретких и угрожених врста флоре и фауне,
- активна заштита екосистема, ревитализација вредних станица и успостављање свеобухватног мониторинга,
- развој туристичко-рекреативних потенцијала,
- очување Резервата и усклађеност његовог коришћења са режимима заштите у циљу уписа у националну мрежу Рамсарских подручја и проглашења за Резерват биосфере.

2.3.2. Евалуација могућих значајнијих утицаја (према члану 6. закона о стратешкој процени утицаја на животну средину)

Обзиром да се одлука о изради и обухвату извештаја о стратешкој процени доноси када надлежни орган утврди да постоји могућност значајних утицаја плана на животну средину, према критеријумима прописаним у Закону, неопходно је изврши-

ти евалуацију значаја могућих утицаја плансних решења на животну средину.

Посебно је важно, а недовољно дефинисано питање метода одређивања значајних утицаја, за које су у Прилогу I Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дати само основни елементи. Као погодан приступ предлаже се модел вредновања утицаја изведен на основу методологије британског министарства за животну средину 1. Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативе, а знак плюс на позитивне промене, како је приказано у наредној табели. Овај систем вредновања примењује се како на појединачне индикаторе утицаја, тако и на сродне категорије преко збирних индикатора.

Табела: Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	- 3	Јак негативан утицај дужег трајања
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Вероватни мањи негативни утицај
Нејасан утицај	0	Нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитиван утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

Ознаке оцена негативних утицаја (-), Ознаке оцена позитивних утицаја (+)

Табела 7. Критеријуми за оцењивање размера утицаја

Значај утицаја	Ознака	Опис
Глобални	V	Могућ глобални утицај
Државни	IV	Могућ утицај на националном нивоу
Регионални	III	Могућ утицај у оквиру простора регије
Општински	II	Могућ утицај у простору општине
Локални	I	Могућ утицај у зони извора утицаја

На основу критеријума из горњих табела, као и ниво детаљности планској документацији утицајима од стратешког значаја треба сматрати оне утицаје који се могу остваривати на општинском нивоу или више, а у погледу интензитета нивоа 2 и 3, како у негативном тако и у позитивном смислу, односно за подручја заштићених природних добара, потребно је размотрити све утицаје.

У оквиру стратешке процене биће разматрани проблеми могућих утицаја планских решења и заштите животне средине планској подручју у односу на елементе наведене у Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину.

На основу издвојених просторних зона и њиховог значаја, као и преовлађујуће намене, извршиће се процена могућих значајних утицаја плана на животну средину, како следи:

- квалитет ваздуха
- квалитет вода
- хидрогеологија
- квалитет земљишта
- предеоне карактеристике
- станишта природних реткости и биодиверзитет
- заштићена природна добра
- заштићена непокретна културна добра
- бука и вибрације
- здравље становништва
- демографија и насеља
- развој пољопривреде
- развој индустрије
- развој енергетике
- развој туризма
- водопривредна инфраструктура

¹ Стојановић Б., 2002, Управљање животном средином у просторном и урбанистичком планирању: Статеј и перспективе, у монографији "Новији приступи и искуства у планирању", ИАУС, стр. 119-140

- саобраћајна инфраструктура
- ризик од елементарних непогода

3. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА

На основу спроведеног поступка евалуације, утврдиће се одређен број могућих утицаја који нема стратешки значај ни по интензитету нити по просторним димензијама, те ће бити изостављени из Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

4. ЕЛЕМЕНТИ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ

Извештај о стратешкој процени је документ којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана и одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину. Предлаже се следећи садржај извештаја:

I Полазне основе стратешке процене

1. кратак преглед садржаја и циљева Просторног плана СРП Горње Подунавље и односа са другим плановима и програмима;
2. карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају;
3. разматрана питања и проблеми заштите животне средине у Просторном плану и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене (нпр. недостатак валидних података, неадекватна мерења стања квалитета елемената животне средине - ваздуха, воде и земљишта, и сл.);
4. приказ припремљених варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у Просторном плану СРП Горње Подунавље, укључујући варијантно решење у случају нереализовања Просторног плана;
5. резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене.

II Општи и посебни циљеви стратешке процене и избори индикатора

1. циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану;
2. на основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

III Процена могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја на животну средину

1. приказ процењених утицаја варијантних решења радне верзије предлога Просторног плана повољнијим са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
2. поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења;
3. приказ процењених утицаја радне верзије предлога Просторног плана на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
4. начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету; заштићеним природним доброма; становништву, здрављу људи, насељима, културно-историјском наслеђу, инфраструктурним, индустриским и другим објектима или другим створеним вредностима;
5. начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање),

просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекограницна природа утицаја), кумулативна и синериџиска природа утицаја.

IV Смернице за израду стратешких процена на низним хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину

1. извештај о стратешкој процени садржи смернице за планове или програме на низним хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину.

V Програм праћења стања животне средине у току спровођења просторног плана (мониторинг)

1. индикатори за праћење стања животне средине;
2. поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја (акцидентне ситуације),
3. други елементи.

VI Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене

1. опис методског приступа;
2. приказ околности (тешкоће) у поступку стратешке процене.

VII Приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са аспекта разматраних варijантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у радну верзију предлога Просторног плана

1. опис активности у изради плана и стратешке процене.

VIII Закључци до којих се дошло током изrade извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности

IX Други подаци од значаја за стратешку процену

5. НАЧИН УЧЕШЋА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА И ЈАВНОСТИ У ПОСТУПКУ ИЗРАДЕ И РАЗМАТРАЊА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу одредаба члана 11. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, орган надлежан за припрему плана у припреми Одлуке о изради стратешке процене дужан је да, од органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација затражи мишљење. У том смислу, потребно је затражити мишљење о овим Програмским основама за израду стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље, као саставног дела Програма за израду Просторног плана.

Према члану 19. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, потребно је обезбедити учешће јавности у разматрању Извештаја у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавању јавне расправе.

Досадашњи начин јавне расправе у оквиру процеса доношења просторних планова није усклађен са савременом праксом у већини европских земаља, а посебно одступа од пропозиција "Архус конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и доступности правосуђа по питањима заштите животне средине" (ЕСЕ/СЕР/43/98), које су нашле своје место у Закону о заштити животне средине (члан 81).

Због значаја могућих негативних и позитивних утицаја предложеног Просторног плана на животну средину, здравље људи, социјални и економски статус локалних заједница, нарочито је важно адекватно укључивање заинтересованих страна (инвеститора, надлежних државних органа, локалних управа, невладиних организација и становништва) у процес доношења одлука по питањима заштите животне средине. Учешће надлежних органа и организација обезбеђује се писменим путем и путем презентација и консултација у свим фазама изrade и разматрања стратешке процене.

Истовремено, у току изrade Програма за израду Просторног плана, извршене су прелиминарне консултације са локалним органима управе и прибављени су одговарајући подаци о стању животне средине и простора.

6. ИЗБОР И ОБАВЕЗЕ НОСИОЦА ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ

6.1. ИЗБОР НОСИОЦА ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Носилац изrade Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана подручја посебне намене СРП Горње Подунавље је ЈП Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад.

6.2. ГАНТОГРАМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

АКТИВНОСТ/МЕСЕЦ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ПРИПРЕМНЕ АКТИВНОСТИ												
1 Израда Предлога одлуке за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину												
2 Прибављање мишљења на Предлог одлуке за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину (чл. 11) - 15 дана												
3 Доношење Одлуке о изradi Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину												
ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ												
4 Прикупљање, анализа и оцена података о стању животне средине												
5 Разрада методологије и индикатора за процене утицаја												
6 Процена утицаја планом предвиђених активности на животну средину, СРП Горње Подунавље, биодиверзитет и културна добра, становиштво и друштвено-економске и створене вредности												
7 Кумулативна процена ефекта планираног развоја по варијантама на животну средину												
8 Планирање мера заштите и њихове имплементације												
9 Израда Програма мониторинга												
10 Израда прелиминарног извештаја о стратешкој процени утицаја												
ЈАВНИ УВИД И СТРУЧНА РАСПРАВА (ЈАВНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ)												
11 Стручна расправа о прелиминарном извештају о стратешкој процени утицаја												
12 Јавна расправа о Извештају о стратешкој процени (30 дана)												
13 Припрема коначног извештаја о стратешкој процени утицаја												
14 Усвајање извештаја о стратешкој процени утицаја												

6.3. ПРЕДЛОГ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Примениће се методологија која се користи у Европској унији и посебно методе из "Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/EC на урбанистичке и просторне планове" Енглеске и Упутства ЕС DG XI за процену индиректних и кумулативних утицаја као и интеракција утицаја, као и резултата научних истраживања у овој области:

1) The Strategic Environmental Assessment Directive: Guidance for Planning Authorities, Practical guidance on applying European Directive 2001/42/EC 'on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment' to land use and spatial plans in England, October 2003, Office of the Deputy Prime Minister: London

2) EC DG XI, Guidelines for the Assessment of Indirect and Cumulative Impacts as well as Impact Interactions, MAY 1999, NE80328/D1/3

6.4. САСТАВ СТРУЧНОГ ТИМА

Стручни тим биће састављен од стручњака одговарајућег профиле, и то: инжењера архитектуре, грађевине, агрономије, пејзажне архитектуре, машинства, просторних планера, економиста, биолога, правника, и др.

163.

На основу члана 21. став 1. тачка 2. Статута Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", број 17/91) и чла-

на 8. Одлуке о Јавном предузећу "Форум-Издавачка делатност" за издавање књига и часописа ("Службени лист АПВ", број 12/01),

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године, донело је

**ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЕШТАЈ О
ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ ЈАВНОГ
ПРЕДУЗЕЋА "ФОРУМ-ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ" ЗА
ИЗДАВАЊЕ КЊИГА И ЧАСОПИСА НОВИ САД ЗА
2006. ГОДИНУ**

Члан 1.

Даје се сагласност на Извештај о финансијском пословању Јавног предузећа "Форум-Издавачка делатност" за издавање књига и часописа Нови Сад за 2006. годину, који је донео Управни одбор Јавног предузећа "Форум-Издавачка делатност", на седници одржаној 22. јануара 2007. године.

Члан 2.

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине на седници одржаној 20. априла 2007. године, донела је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О
ПОСЛАНИЦИМА НА СТАЛНОМ РАДУ У СКУПШТИНИ
АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ**

I

У Одлуци о посланицима на сталном раду у Скупштини Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 30/04, 32/04, 4/05, 9/05, 10/05, 17/05, 8/06, 14/06 и 19/06), у тачки I престаје да важи алинеја:

"- Ненад Чанак, председник Одбора за европске интеграције и међународну регионалну сарадњу Скупштине АП Војводине", док у тачки II престаје да важи алинеја:

"- Душан Бајатовић, Социјалистичка партија Србије".

II

У тачки II ове Одлуке додају са алинеје које гласе:

- Душан Кузман, Социјалистичка партија Србије,
- Јан Мајорски, Демократска странка,
- Гордана Калнак, Демократска странка,
- Весна Фабрик, Српска радикална странка и
- Сузана Бркић, Српска радикална странка."

III

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 020-50/04
Нови Сад, 20. април 2007. година

Председник
Скупштине АП Војводине
Бојан Костреш, с.р.

167.

На основу члана 183. став 1. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", број 98/06), члана 43. и члана 21. став 1. тачка 2. Статута Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", број 17/91),

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године, донела је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ПОКРАЈИНСКИМ
СЛУЖБЕНИЦИМА**

Члан 1.

У преамбули Одлуке о покрајинским службеницима ("Службени лист АПВ", број 5/2007) после речи: "основу" додају се речи: "члана 183. став 1. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", број 98/2006),".

Члан 2.

У члану 2. став 2. мења се и гласи:

"У смислу ове Одлуке, статус покрајинског службеника има лице запослено у стручној служби Скупштине Аутономне Покрајине Војводине, стручној служби Извршног већа Аутономне Покрајине Војводине, у покрајинском органу управе и другом организационом облику (у даљем тексту: покрајински орган) који преко својих органа оснива Аутономна Покрајина Војводина, ако другим прописом није другачије уређено."

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 021-1/2007.
Нови Сад, 20. априла 2007. год.

Председник
Скупштине АП Војводине,
Бојан Костреш, с.р.

168.

На основу члана 94. став 6., а у складу са чланом 92. Закона о радиодифузији ("Службени гласник РС", бр. 42/02, 97/04, 76/05, и 62/06),

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године, донела је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ ПРОГРАМСКОГ
ОДБОРА РАДИОДИФУЗНЕ УСТАНОВЕ ВОЈВОДИНЕ**

I

За члана Програмског одбора Радиодифузне установе Војводине именује се:

др ДЕЈАН ЈАНЧА, професор у пензији, на предлог Савета Републичке радиодифузне установе.

II

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 020-12/06
Нови Сад, 20. април 2007. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Бојан Костреш, с.р.

169.

На основу члана 14. став 1. Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса ("Службени гласник РС", број 25/2000, 25/2002, 107/2005 и 108/2005.).

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године донела је

**ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ДИРЕКТОРА И ОДГОВОРНОГ
УРЕДНИКА ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА "ФОРУМ
ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ" ЗА ИЗДАВАЊЕ КЊИГА И
ЧАСОПИСА**

I

ФЕРЕНЦ НЕМЕТ, дипл. правник именује се за директора и одговорног уредника Јавног предузећа "Форум - Издавачка делатност" за издавање књига и часописа, са даном доношења ове Одлуке.

II

Именовањем директора Јавног предузећа, мр Ђезеу Бордаш, престаје функција вршиоца дужности директора и одговорног уредника Јавног предузећа "Форум - Издавачка делатност" за издавање књига и часописа.

III

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 022-5/07
Нови Сад, 20. април 2007. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Бојан Костреш, с.р.

170.

На основу члана 7. став 2. Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине ("Службени гласник РС", бр. 6/2002.).

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године донела је

**ОДЛУКУ
О РАЗРЕШЕЊУ ПРЕДСЕДНИКА И ЧЛНОВА
УПРАВНОГ ОДБОРА СРПСКОГ НАРОДНОГ
ПОЗОРИШТА У НОВОМ САДУ**

I

Разрешавају се мр МИРЈАНА МАРКОВИНОВИЋ дужности председника Управног одбора, именована Одлуком о измени Одлуке о именовању председника и члanova Управног и Надзорног одбора Српског народног позоришта у Новом Саду ("Службени лист АПВ", бр. 14/2003.) и чланови МИРОСЛАВ МИКИ РАДОЊИЋ, ЗОРАН МАКСИМОВИЋ, ВЕРА ВИТАКИ КОВАЧ, МИРОСЛАВ РАДОЊИЋ, ЖЕЉКА МИЛНОВИЋ, именовани Одлуком о изменама Одлуке о именовању председника и члanova Управног и Надзорног одбора Српског народног позоришта у Новом Саду ("Службени лист АПВ", бр. 6/03.), РАДУЛ БОШКОВИЋ, именован Одлуком о изменама Одлуке о именовању председника и члanova Управног и Надзорног одбора Српског народног позоришта у Новом Саду ("Службени лист АПВ", бр. 14/2003.), ВЛАДИСЛАВ КАЂАНСКИ, именован Одлуком о изменама Одлуке о именовању председника и члanova Управног и Надзорног одбора Српског народног позоришта у Новом Саду ("Службени лист АПВ", бр. 1/04.) и МИРА БАЊАЦ, именована Одлуком о изменама Одлуке о именовању председника и члanova Управног и Надзорног одбора Српског народног позоришта у Новом Саду ("Службени лист АПВ", бр. 17/05.), са даном доношења ове Одлуке.

II

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 022-8/07

Нови Сад, 20. април 2007. године

Председник

Скупштине АП Војводине
Бојан Костреш, с. р.

171.

На основу члана 7. став 2. Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине ("Службени гласник РС", бр. 6/2002.).

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године донела је

**ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ПРЕДСЕДНИКА И ЧЛНОВА
УПРАВНОГ ОДБОРА СРПСКОГ НАРОДНОГ
ПОЗОРИШТА У НОВОМ САДУ**

I

У Управни одбор Српског народног позоришта у Новом Саду именују се:

- за председника:

ЂОРЂЕ РАНДЕЉ, новинар, публициста и књижевник, из Новог Сада, на предлог оснивача,

- за чланове:

1. МИРОСЛАВ РАДОЊИЋ, театролог, из Новог Сада, на предлог Министарства културе,

2. САЊА ЂОКИЋ, адвокат, из Новог Сада, на предлог Министарства културе,

3. проф. др РАДОВАН ШТУЛИЋ, доктор техничких наука у области архитектуре и урбанизма, из Новог Сада, на предлог оснивача,

4. МИРОСЛАВ МИРКОВИЋ, маркетинг менаџер, из Новог Сада, на предлог оснивача,

5. КСЕНИЈА КРНАЈСКИ, позоришни редитељ, из Новог Сада, на предлог оснивача,

6. БРАНИСЛАВ ЈАТИЋ, оперски солиста, из Новог Сада, из реда запослених,

7. ЈУГОСЛАВ КРАЈИНОВИЋ, глумац, из Новог Сада, из реда запослених,

8. МИЛУТИН ПЕТРОВИЋ, солиста балета, из Новог Сада, из реда запослених.

II

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 022-9/07

Нови Сад, 20. април 2007. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Бојан Костреш, с. р.

172.

На основу члана 15. став 1. тачка 4. Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине ("Службени гласник РС", број 6/2002) и члана 52. а у вези са чланом 108. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", број 76/05.),

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године, донела је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ ЧЛНОВА
САВЕТА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА У НОВОМ САДУ**

I

ДЕЛИ АНДОР, разрешава се дужности члана Савета Правног факултета у Новом Саду, именован за члана из реда представника оснивача Одлуком о именовању члanova Савета Правног факултета у Новом Саду ("Службени лист АПВ", бр. 19/06), са даном доношења ове одлуке.

II

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 022-63/06

Нови Сад, 20. април 2007. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Бојан Костреш, с. р.

173.

На основу члана 15. став 1. тачка 4. Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине ("Службени гласник РС", број 6/2002.) и члана 52. а у вези са чланом 108. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", број 76/05.),

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 20. априла 2007. године, донела је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ ЧЛНОВА
САВЕТА ПЕДАГОШКОГ ФАКУЛТЕТА У СОМБОРУ**

I

ЈЕЛЕНА ШИКМАН, разрешава се, на лични захтев, дужности члана Савета Педагошког факултета у Сомбору, именована за члана из реда представника оснивача Одлуком о именовању члanova Савета Педагошког факултета у Сомбору ("Службени лист АПВ", бр. 19/06), са даном доношења ове одлуке.

II

За члана Савета Педагошког факултета у Сомбору из реда представника оснивача, именује се:
- СРЂАН СЕЊАНИН, дипл. ветеринар, из Сомбора.

III

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине

01 Број: 022-71/06
Нови Сад, 20. април 2007. године

Председник
Скупштине АП Војводине
Бојан Костреш, с. р.

САДРЖАЈ

Ред. број	Предмет	Страна
<i>Скупштина Аутономне Покрајине Војводине</i>		
162.	Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе "Горње Подунавље"	369
163.	Одлука о давању сагласности на Извештај о финансијском пословању Јавног предузећа "Форум-Издавачка делатност" за издавање књига и часописа Нови Сад за 2006. годину	398
164.	Одлука о Стратегији запошљавања у Аутономној Покрајини Војводини 2006-2008. године	399
165.	Одлука о изменама и допунама Одлуке о избору председника и чланова одбора Скупштине Аутономне Покрајине Војводине	407
166.	Одлука о изменама и допунама Одлуке о посланицима на сталном раду у Скупштини Аутономне Покрајине Војводине	408
167.	Одлука о изменама и допунама Одлуке о покрајинским службеницима	408
168.	Одлука о изменама и допунама Одлуке о именовању Програмског одбора Радиодифузне установе Војводине	408
169.	Одлука о именовању директора и одговорног уредника Јавног предузећа "Форум-Издавачка делатност" за издавање књига и часописа	409
170.	Одлука о разрешењу председника и чланова Управног одбора Српског народног позоришта у Новом Саду	409
171.	Одлука о именовању председника и чланова Управног одбора Српског народног позоришта у Новом Саду	409
172.	Одлука о изменама и допунама Одлуке о именовању чланова Савета Правног факултета у Новом Саду	409
173.	Одлука о изменама и допунама Одлуке о именовању чланова Савета Педагошког факултета у Сомбору	410

ОГЛАШАВАЊЕ НЕВАЖЕЋИМ - ИЗГУБЉЕНИХ ИСПРАВА: 250 ДИНАРА

Уплата на жиро рачун број 355-1002794-07 "Дневник - Новине и часописи" ДО Нови Сад. Текст огласа са потврдом о уплати (примерак или фотокопија уплатнице) слати на адресу: "Дневник - Новине и часописи" ДО, Нови Сад, Булевар ослобођења 81.

Издавач: Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине. Одговорни уредник: Ксенија Јовановић, телефон: 487-40-00. Штампа ДОО "Дневник-Штампарија", Редакција: "Дневник-Новине и часописи" ДО - "Службени лист АПВ" Нови Сад, Булевар ослобођења 81. Телефон: 525-875, телефон: 621-747, Служба претплате - телефон: 624-754.

Жиро рачун "Дневник-Новине и часописи" ДО број 355-1002794-07 са назнаком за "Службени лист АПВ".